

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2017. február 21., kedd

Tartalomjegyzék

1/2017. (II. 21.) NGM rendelet	A haditechnikai termékek jelöléséről, valamint a haditechnikai termékek és szolgáltatások nyilvántartásáról szóló 32/2007. (III. 19.) GKM rendelet módosításáról	564
3/2017. (II. 21.) AB határozat	A Kúria Pfv.IV.20.121/2016/3. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről	565
Köf.5047/2016/2. számú határozat	A Kúria Önkormányzati Tanácsának határozata	580
51/2017. (II. 21.) KE határozat	Kitüntetés adományozásáról	585
52/2017. (II. 21.) KE határozat	Dandártábornok szolgálati viszonyának megszüntetéséről	585
53/2017. (II. 21.) KE határozat	Bírói kinevezésről	586
54/2017. (II. 21.) KE határozat	Bírói kinevezésről	586
1092/2017. (II. 21.) Korm. határozat	A Tokaj, Felső-Tisza és Nyírség kiemelt turisztikai fejlesztési térség meghatározásáról és a térségben megvalósítandó egyes fejlesztések megvalósításához szükséges források biztosításáról	587

V. A Kormány tagjainak rendeletei

A nemzetgazdasági miniszter 1/2017. (II. 21.) NGM rendelete a haditechnikai termékek jelöléséről, valamint a haditechnikai termékek és szolgáltatások nyilvántartásáról szóló 32/2007. (III. 19.) GKM rendelet módosításáról

A haditechnikai termékek gyártásának és a haditechnikai szolgáltatások nyújtásának engedélyezéséről szóló 2005. évi CIX. törvény 10. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 9. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 77. §-ában meghatározott feladatkörében eljáró honvédelmi miniszterrel, valamint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 21. § 4., 10., 21. és 22. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró belügyminiszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

- 1. §** A haditechnikai termékek jelöléséről, valamint a haditechnikai termékek és szolgáltatások nyilvántartásáról szóló 32/2007. (III. 19.) GKM rendelet 1. melléklet I. pontjában a „Magyarország mint az előállítás helye szerinti ország angol nevét (Made in Hungary)” szövegrész helyébe a „Magyarország mint az előállítás helye szerinti ország angol nevét (Made in Hungary) vagy Magyarország hárombetűs ISO 3166-1 országkódját (HUN) és az Európai Uniónak mint az előállítás helyének angol nevét (Made in EU)” szöveg lép.
- 2. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő 5. napon lép hatályba.

Varga Mihály s. k.,
nemzetgazdasági miniszter

VI. Az Alkotmánybíróság határozatai, teljes ülési állásfoglalásai és végzései

Az Alkotmánybíróság 3/2017. (II. 21.) AB határozata a Kúria Pfv.IV.20.121/2016/3. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó és dr. Szalay Péter* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Czine Ágnes, dr. Dienes-Oehm Egon és dr. Pokol Béla* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria Pfv.IV.20.121/2016/3. számú ítélete alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, kérve a Kúria Pfv.IV.20.121/2016/3. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és annak megsemmisítését.
- [2] A Kúria a 28/2014. (IX. 29.) AB határozat (a továbbiakban: Abh1.) folytán eljárva Kpkf.IV.38.031/2014/2. számú végzésével megállapította, hogy az ügy előzményét képező Kúria Pfv.IV.20.784/2013/5. számú ítélete a felek közötti jogvita tekintetében joghatás kiváltására nem alkalmas, ezért a Kúria a Fővárosi Ítéltáblát mint másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.
- [3] Az alapügyben – amelyet az Abh1.-ben az Alkotmánybíróság már vizsgált – az alperesi indítványozó 2011. május 6-án tette közzé felismerhető módon a négy felperes képét anélkül, hogy ahhoz a felperesek hozzájárulását kérte volna. A Fővárosi Törvényszék 19.P.23.475/2011/4. számú ítélete megállapította a személyiségi jogsértést, eltiltotta a további jogsértéstől az alperest és kötelezte arra, hogy magánlevélben fejezze ki sajnálkozását, valamint fizesse meg a terhére rótt perköltséget. A Fővárosi Ítéltábla alapügybeli jogerős ítéletében (Pf.20.656/2012/7.) helybenhagyta az elsőfokú ítéletet. Ez ellen fordult az alperes alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, amely a támadott ítéletet megsemmisítette, mivel az nem oldotta fel a felperesek méltóságvédelmen alapuló képmáshoz való joga és a sajtószabadság közötti érdekütközést egyedi mérlegelésével. Az alkotmányjogi panasz folytán elrendelt új eljárásban a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezés keretei között, de immár az Abh1. figyelembevételével bírálta el az ügyet.
- [4] A Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.112/2015/4/I. számú ítéletével a Fővárosi Törvényszék ítéletét ismét helybenhagyta. Ítélete indokolásában kifejtette, hogy a közvetett hatály tana értelmében az Alaptörvény rendelkezései a magánjogi generálklauzulákon keresztül szűrődnek be a polgári jogba, ezért elsősorban a képmásvédelem szabályai irányadók a perben. „Ennek hiányában a polgári jog rendelkezéseire alapított igények teljes egészében relativizálódhatnak a más jogág szabályainak érvényesülése miatt, holott a perben megállapított tényállás alapján a magánjog szabályai alkalmazhatók.” A jogerős ítéletet hozó bíróság újra elvégezte a tényállás polgári jogi értékelését és ugyanarra az eredményre jutott: az alperesi sajtószerv tevékenysége sérti a felperesek képmáshoz fűződő jogát álláspontja szerint. Ezt követően értékelte az alapjogi konfliktust az Abh1. figyelembevételével. Elsőként arra utalt, hogy a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 3. § (3) bekezdése [helyesen: 4. § (3) bekezdése] tilalmazza a sajtószabadság olyan gyakorlását, amely mások személyhez fűződő jogainak sérelmével jár. A bíróság utalt arra, hogy a közhatalmat gyakorló rendőrök emberi méltósága nem sérült a fényképfelvétel közzététele miatt, mivel „feladatteljesítésük ténye túlnyomórészt nélkülözi ezt a lehetőséget”.

Ugyanakkor „a képmásvédelem másik területe, a saját személyiség kifejeződése feletti rendelkezési jogosultság fennmarad, még a köz érdekében végzett tevékenység idején is.” Ezt az önrendelkezési jogot a sajtószabadsággal összemérve a tudósítás célját vizsgálta a bíróság, és bár elismerte a beszámoló jelenkori eseményről szóló tudósító jellegét, kifejtette: „az ilyen eseményekről való tudósítás sem lehet korlátlan. Az elsődleges korlátot az Smtv. [4]. § (3) bekezdésében foglalt, személyiségi jog sértésének tilalma adja. Az nem lehetett vitás, hogy a felperesek képmás védelméhez fűződő személyiségi jogai sérültek az alperesi magatartás eredményeként.” Bár a nyilvánossághoz közvetített demonstráció alapvetően közérdeklődésre számot tartó esemény volt, „azon a felperesek jelenléte és dokumentált cselekvéseik nem voltak olyan jelentőségűek, melyre tekintettel a képmásvédelemmel kapcsolatos rendelkezési jog háttérbe szorulhatott.” Mindezek egyedi mérlegelésével a Fővárosi Ítéltábla a sajtószabadság sérelmét nem látta megállapíthatónak és helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

- [5] Az alperes felülvizsgálati kérelmére a Kúria a támadott jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Elutasította azokat az alperesi érveket, amelyek szerint a megismételt eljárásban ne lenne mérlegelési joga: helyesen úgy kell értelmezni az Abtv. 43. § (3) bekezdését, hogy a bíróság akár azonos eredményre is juthat korábbi álláspontjával, ha az alkotmánybírósági határozatban foglalt mérlegelési szempontokat megfelelően figyelembe vette és ezek után is ugyanaz a jogi álláspontja.
- [6] A Kúria a jogerős ítéletet hozó Fővárosi Ítéltábla érveivel egyetértett, azokat kisebb részben kiegészítette. Így utalt arra, hogy más foglalkozási ágakban is látnak el közhatalmi tevékenységet, ott mégsem merül fel azok képmásának hozzájárulásuk nélkül történő nyilvánosságra hozatala. Egyetértett ugyan a Kúria a felülvizsgálatot kérő alperesnek a sajtó ellenőrző funkcióját hangsúlyozó álláspontjával, mégis „[a] Kúria megítélése szerint – az EJEB esetjogában és az Alkotmánybíróság határozatában előírt szempontokra is figyelemmel – a szolgálatot teljesítő rendőr képmásának hozzájárulása nélkül történő nyilvánosságra hozatala akkor marad a jelenkor történéseinek bemutatása, illetve a közhatalom gyakorlása szempontjából közérdeklődésre számot tartó tájékoztatás keretén belül, ha az az esemény hű illusztrálásához tartozik és a konkrét cselekvőség – aktív intézkedés, vagy éppen az intézkedési kötelezettség képi megjelenítésből megállapítható nyilvánvaló elmulasztása – indokoltá teszi, ezáltal a fényképfelvétellel közölt tartalom a tudósítás tárgyát képező eseménnyel összefüggő, hírértékű információt hordoz.” Mivel ennek a feltételnek a konkrét képek nem feleltek meg, nincsen összefüggés a képek és a tudósított esemény között, így a sérelmezett ábrázolási módot semmilyen társadalmi igény nem indokolja. A Kúria álláspontja szerint a „dokumentált fényképfelvételek semmilyen többlet információt nem nyújtanak ahhoz a köztudomású tényhez képest, hogy a rendvédelmi szakszervezetek tüntetésén – mint általában a tömegrendezvényeken, demonstrációkon – szolgálatot teljesítő rendőrök biztosították a helyszínt. Az egyedi beazonosításra alkalmas fényképfelvételeknek az eseményről tudósító, közérdeklődésre számot tartó tájékoztatás szempontjából jelentősége nincs. Ezért a perben kifogásolt képfelvételeknek a szolgálatot teljesítő rendőrök arcképmásával való nyilvánosságra hozatala öncélú.” Mindezek miatt az Abh1.-ben foglalt követelmények alapján a sajtószabadság a képmásvédelem előtt meghajolni kényszerül és a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [7] 2. Az indítványozó az Abtv. 27. § alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában a Kúria Pfv.IV.20.121/2016/3. számú ítélete alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését – a 2016. augusztus 4-én érkezett beadványában – arra tekintettel kérte, hogy az sérti az Alaptörvény IX. cikkének (1) bekezdésében biztosított véleménynyilvánítás szabadságát, és a IX. cikk (2) bekezdésében garantált sajtószabadságot.
- [8] Az indítványozó alkotmányjogi panasa érdemi indokolásaként az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdése vonatkozásaiban az Alkotmánybíróság számos korábbi határozatára hivatkozott, különösen is az ügy közvetlen előzményét képező Abh1.-re. Az indítványozó arra – a már felülvizsgálati eljárásban is előadott – következtetésre jutott, mely szerint a megismételt eljárásban a bíróságok mérlegelési jogköre az Alkotmánybíróság által meghatározott alkotmányjogi tartalom által determinált. Álláspontja szerint jelen ügyben a tényállás teljes volt és az Alkotmánybíróság a konkrét ügyben alkalmazandó jogszabályok alkotmányos értelmezési tartományát határozta meg. Az alkotmánybírósági határozat kötőerejét sérti meg a jogerős és a felülvizsgálati ítéletet hozó bíróság, amikor – annak orvoslása helyett – megismételte azt az alapjogsérelmet, amit az Abh1. egyszer már megállapított.

II.

- [9] Az Alaptörvénynek az indítvánnyal érintett rendelkezései:
 „IX. cikk (1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.
 (2) Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.”

III.

- [10] Az indítvány a következők szerint megalapozott.
- [11] 1. Az Alkotmánybíróság a panaszt befogadta, mivel az az Abtv.-ben támasztott formai és tartalmi feltételeknek maradéktalanul megfelelt. Az indítványozó érintettségét már az Abh1.-ben megvizsgálta és megalapozottnak találta az Alkotmánybíróság. Az indítványozó a támadott határozatot 2016. június 8-án vette át, alkotmányjogi panasz 2016. augusztus 4-én, határidőben érkezett az elsőfokú határozatot hozó Fővárosi Törvényszékhez. Az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette, és az Abtv. 52. §-a szerinti határozott kérelmet terjesztett elő. A bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségének megítélése, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés tekintetében előadta, hogy az alkotmánybírósági határozat kötőerejét kérdőjelezi meg az általa támadott döntés.
- [12] 2. Az ügy előzményeihez tartozik, hogy a Kúria 1/2015. Büntető-Közigazgatási-Munkaügyi-Polgári Jogegységi (a továbbiakban: BKMPJE) határozatával, amely 2015. január 26-án kelt és 2015. február 17-én került közzétételre, hatályon kívül helyezte a Kúria 1/2012. BKMPJE határozatát. E körülmény azért bír jelentőséggel, mert a jogegységi határozat a nyilvános helyen vagy közterületen szolgálati kötelezettséget teljesítő vagy munkát végző személyek kapcsán mondta ki azt, hogy tevékenységük ellátása során nem minősülnek közszereplőnek, ezért a beazonosítható módon, egyediesítetten ábrázoló képmás vagy hangfelvétel nyilvánosságra hozatalához szükséges a hozzájárulásuk. E jogegységi határozat hatályon kívül helyezésével a bíróságok ismét a jogszabályok közvetlen alkalmazásával, az Abh1.-ben foglalt tételek megfelelő figyelembevételével tudnak dönteni az egyedi ügyekben.
- [13] 3.1. „Az Alkotmánybíróság a bíróságok ítéleteit [...] akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megsabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz.” {3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [22]; 3031/2016. (II. 23.) AB végzés, Indokolás [19]} Az alkotmánybírósági vizsgálat terjedelme ahhoz igazodik, hogy az ítélet – összhangban az Abh1.-ben foglalt elvi tartalommal – biztosítja-e a véleménynyilvánítás szabadságát, megfelelően ütköztetve azt a fényképfelvételen szereplő felperes emberi méltósághoz való jogával. Jelen ügy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdése: a bíróság eleget tett-e annak az alkotmánybírósági határozatban megjelölt álláspontnak, amely szerint a bíróság feladata, hogy „a sajtószabadság és a méltóságvédelmen alapuló képmáshoz való jog közötti érdekütközést egyedi mérlegeléssel” oldja fel {Abh, Indokolás [44]}, illetve ez a mérlegelés kellően érvényesíti-e az Alkotmánybíróság mindenkire nézve kötelező határozatának teljes tartalmát {16/2016. (X. 20.) AB határozat (a továbbiakban: Abh2.), Indokolás [16], [23], [25]; 17/2016. (X. 20.) AB határozat (a továbbiakban: Abh3.), Indokolás [25], [29]}.
- [14] Az Alkotmánybíróság 3/2015. (II. 2.) AB határozatában egy bírósági ítélet felülvizsgálata kapcsán már kifejtette, hogy „az Alaptörvény 28. cikke alapján a bíróságnak alkotmányos kötelezettsége, hogy a jelen ügyet a sajtószabadság korlátozására irányadó alkotmányos szempontok és az azokat kibontó alkotmánybírósági határozatok figyelembevételével bírálja el, és az MNB közigazgatási határozatát a piacbefolyásolás tilalmának olyan értelmezése alapján vizsgálja felül, amely nem sérti a sajtószabadság alkotmányos tartalmát. Nem arról van szó, hogy a bíróságnak közvetlenül ezekre az alaptörvényi rendelkezésekre kellene alapítania a döntését, hanem arról, hogy az általa alkalmazandó jogszabály, a Tpt. értelmezése és a konkrét tényállásra való alkalmazása során figyelemmel kell lennie a releváns alkotmányossági szempontokra.” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [20], hasonlóan lásd még Indokolás [53]} Ezt az alkotmánybírósági értelmezést erősítette meg az Abh2. és az Abh3. azzal, hogy az Abh1.-ben kifejtett értelmezési követelményeket megszorítóan alkalmazó bírósági határozatokat azok Alaptörvényt sértő jellege miatt megsemmisítette.
- [15] 3.2. A jogerős ítéletet hozó Fővárosi Ítéletábrázoló nyilvánvalóan ismerte és értelmezte az Alkotmánybíróság határozatát, amely az előtte folyó ügy elbírálását közvetlenül érintette, mégsem vette megfelelően figyelembe annak alkotmányos tartalmát. Bár elfogadta, hogy a tudósítás, amelyhez a sérelmezett képeket az indítványozó csatolta, jelenkori eseményről szólt, annak korlátjaként vette figyelembe az Smtv. 4. § (3) bekezdését. Indokolása szerint „[a]z nem lehetett vitás, hogy a felperesek képmás védelméhez fűződő személyiségi jogai sérültek az alperesi magatartás eredményeként.”
- [16] Ezzel a jogértelmezéssel szemben az Alkotmánybíróság az Abh1.-ben kifejezetten megállapította, hogy „[m]indaddig, amíg valamely tájékoztatás nem visszaélés a sajtószabadság gyakorlásával, az emberi méltóság védelmével összefüggésben a személyiségi jogok sérelmére való hivatkozás ritkán alapozza meg a sajtószabadság gyakorlásának a korlátozását. Valamely jelenkori eseménnyel kapcsolatban a nyilvánosság figyelme elé került

személyről készült képmás általában az eseménnyel összefüggésben az engedélyük nélkül nyilvánosságra hozható. Rendőri intézkedésről készült képfelvétel hozzájárulás nélkül is nyilvánosságra hozható, ha a nyilvánosságra hozatal nem öncélú, vagyis az eset körülményei alapján a jelenkor eseményeiről szóló vagy a közhatalom gyakorlása szempontjából közérdeklődésre számot tartó tájékoztatásnak, közügyet érintő képi tudósításnak minősül.” {Abh1., Indokolás [42]–[43]}

- [17] A jogerős ítéletet hozó Fővárosi Ítéltábla úgy találta, hogy bármennyire is közérdeklődésre számot tartó a tudósított esemény, „azon a felperesek jelenléte és dokumentált cselekvéseik nem voltak olyan jelentőségűek, melyre tekintettel a képmásvédelemmel kapcsolatos rendelkezési jog háttérbe szorulhatott”. Ez az értelmezés nem áll összhangban az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdésében foglaltakkal, ahogy azt az Alkotmánybíróság az Abh1.-ben értelmezte. Az alkotmánybírósági értelmezés egyértelmű: a rendőri intézkedésről készült képfelvétel nyilvánosságra hozható. E főszabály alól kivételt képez, ha a nyilvánosságra hozatal öncélú volna, amelyet magyarázva az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy nem öncélú a nyilvánosságra hozatal, ha az akár az eset összes körülményei alapján a jelenkor eseményeiről szóló tudósítás, akár a közhatalom gyakorlása szempontjából közérdeklődésre számot tartó tájékoztatásnak, közügyeket érintő képi tudósításnak minősül. Ebből következik, hogy amennyiben a bíróság azt állapítja meg, hogy valamely tudósítás a jelenkor eseményeiről szól – ahogy tette azt a most felülvizsgált elsőfokú, másodfokú és a felülvizsgálati ítéletben is –, akkor az emberi méltóságból fakadó személyiségi jogi sérelem csak ritkán (az emberi mivolt benső lényegét feltétlenül megillető védelem, pl. a hivatása gyakorlása során megsérült rendőr szenvedésének bemutatása esetén) alapozza meg a sajtószabadság korlátozását.
- [18] A sajtószabadság 7/2014. (III. 7.) AB határozatban, valamint az Abh1.-ben értelmezett tartalmát korlátozza az a bírósági értelmezés, amely a felperesi rendőrök cselekvéseinek jelentőségét követeli meg a jelenkori eseményről szóló tudósításhoz kapcsolt képmások elkészítése és nyilvánosságra hozatala tekintetében. Ilyen értelmezési korlátot az Abh1. nem tartalmazott; ellenkezőleg: a sajtószabadság elsőbbségének főszabályát állapította meg annak nem öncélú gyakorlása esetén.
- [19] 3.3. A Kúria felülvizsgálati ítéletében a megismételt másodfokú eljárásban született jogerős döntést vizsgálta felül a felülvizsgálati kérelem tartalmi keretei között, az Abh1.-re figyelemmel.
- [20] Az indítványozó felülvizsgálati kérelmében sérelmezte, hogy az Abh1. nem érvényesül megfelelően a jogerős ítéletben, amelyre a Kúria kifejtette, hogy a bíróságoknak megmarad a mérlegelési szabadsága, mivel ennek hiányában az alkotmánybírósági eljárást követő rendes bírósági eljárás formális automatizmussá válna. Az Alkotmánybíróság egyetért a Kúria ezen következtetésével, a következők szerint. Nem kétséges, hogy az Alkotmánybíróság alkotmányos jogrendben betöltött szerepe elkülönül a bíróságok, különösen is a Kúria szerepétől. Az Alaptörvény által elsőként említett Alkotmánybíróság feladata és felelőssége az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének ellátása, mint e védelem legfőbb szerve. E védelemben az Alaptörvény szerint felállított jogállami szervezetrendszer további elemei, így a bíróságok is részt vesznek. A bíróságok feladata az Alaptörvény 25. cikke szerint az igazságszolgáltatás, mindazonáltal az előzőekből, és az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdéséből következő módon – amely szerint az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek – az igazságszolgáltatás során kötelesek figyelembe venni az Alaptörvényt és annak autentikus értelmezését, ahogy azt a védelmére hivatott legfőbb szerv, az Alkotmánybíróság meghatározta.
- [21] A bíróságoknak tehát – a Kúria döntésével egybehangzóan – továbbra is teljes az igazságszolgáltatási hatalma: az eléjük vitt jogvitát nekik kell a véglegesség igényével eldönteni. Ennek során azonban nem hagyhatják figyelmen kívül, nem alkalmazhatják szelektíven vagy megszorítóan az Alaptörvény egyes rendelkezéseit, illetve azok kötelező erővel bíró alkotmánybírósági értelmezését.
- [22] A fentiek szerint a Fővárosi Ítéltábla jogerős határozata megszorítóan értelmezte az Abh1.-ben foglalt követelményeket, sértve ezáltal az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdésében védett, a sajtót is megillető véleménynyilvánítási szabadságot és a sajtószabadság elvét. De a Kúria ítélete is, amely részben elfogadta, részben pedig továbbértelmezte a helybenhagyó jogerős ítélet indokait, az Alaptörvény e cikkének sérelmére vezet. A Kúria Pfv.IV.20.121/2016/3. számú ítélete [43] bekezdése szerint „a szolgálatot teljesítő rendőr képmásának hozzájárulása nélkül történő nyilvánosságra hozatala akkor marad a jelenkor történéseinek bemutatása, illetve a közhatalom gyakorlása szempontjából közérdeklődésre számot tartó tájékoztatás keretén belül, ha az az esemény hű illusztrálásához tartozik és a konkrét cselekvőség – aktív intézkedés, vagy éppen az intézkedési kötelezettség képi megjelenítésből megállapítható nyilvánvaló elmulasztása – indokoltá teszi, ezáltal a fényképfelvétellel közölt tartalom a tudósítás tárgyát képező eseménnyel összefüggő, hírtértékű információt hordoz.” A Kúria tehát teljes mértékben elfogadta a Fővárosi Ítéltábla jogerős ítéletében szereplő indokolást, amely a képmás alanyának cselekvőségét helyezi középpontba, és amelyről az Alkotmánybíróság e határozata 3.2. pontjában már kifejtette, hogy nem következik az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdésének alkotmányos tartalmából. De tovább is

- fejlesztette a Kúria ezeket az érveket azáltal, hogy a hírértékű információ hordozását, mint feltételt hozzákapcsolta a képfelvétel közléséhez.
- [23] Az Alkotmánybíróság az Abh1.-ben a demonstrációkon történő rendőri bevetést – a legújabbkori magyar történelem ismeretében is – minden esetben a jelenkor eseményének minősítette. Maga az egész demonstráció, annak teljessége a közvetítés tárgya, amely a róla szóló szöveges és képi tudósításból tevődik össze. A jelen esetben felülvizsgált ügyben úgy a szöveges, mint a képi tudósítás vitán felül a konkrét demonstrációról szólt, és a képen ábrázolt személyek nem vitatottan, sőt saját állításuk szerint is a meghatározott esemény szereplői voltak – rendőri biztosító szerepkörben. Az alapeljárásban felvett tényállás szerint – amelyet a Fővárosi Ítéletábra megismételt eljárásában már nem érintett, így az a kúriai felülvizsgálati eljárásban is azonos volt – nem merül fel tehát olyan körülmény, amely arra adna alapot, hogy a közvetítés hamis látszatot kívánt volna kelteni, pl. azáltal, hogy más eseményt biztosító rendőrök képét használta volna fel, nem a perbeli demonstráción készült képeket használt volna, vagy más, olyan módon szelektálta volna a szöveges, illetve képi tudósítás anyagát, amely félrevezető következtetések levonására adna alapot.
- [24] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a bíróságoknak az eléjük vitt jogvita elbírálása során a sajtószabadság megfelelő alkotmányos védelme érdekében a tudósítással érintett helyzet teljességét kell megvizsgálniuk. Valóban fennáll a bíróságoknak az a joga és kötelezettsége, hogy amennyiben a perben ilyen körülmény felmerül, vizsgálják azt, hogy a sajtószerv megfelelően járt-e el. A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 7. § (1) bekezdése előírja, hogy „[a] médiaszolgáltatók, a sajtóterméket kiadók, a kiegészítő médiaszolgáltatást nyújtók, a műsorterjesztők az e törvény hatálya alá tartozó tevékenységek végzése során a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének megfelelően, e törvényben meghatározottak szerint kötelesek egymással és a nézőkkel, hallgatókkal, olvasókkal, felhasználókkal, előfizetőkkel kölcsönösen együttműködve eljárni.” A jóhiszeműség és tisztesség követelményét sértené, ha valamely sajtószerv a jelenkor eseményeiről, vagy más közérdekűre számot tartó eseményről a valósággal ellentétes látszat közzétételével úgy tudósítana, hogy a valóságról tudomással bírt. Másképpen megfogalmazva: az Mttv. a tisztességes sajtószervek védelemben részesítésével védi a sajtószabadság érvényesülését, s ezen keresztül éri el az Smtv. 10. §-ában foglalt azon követelményt, amely szerint „[a] médiarendszer egészének feladata a hiteles, gyors, pontos tájékoztatás ezen ügyekről és eseményekről.”
- [25] A bíróságok ilyen körülmények felmerülése esetén az Smtv. és az Mttv. hatálya alá tartozó sajtószerv esetén vizsgálhatják a tudósítás egészének tisztességességét és jóhiszeműségét, amely vizsgálat során azonban a feleknek – perbeli jóhiszeműségük tudatában – lehetőséget kell adni az ilyen állítások megtételére, a bizonyítékokkal való alátámasztására, cáfolatára. Ha ilyen körülmény nem merült fel azonban – mint ahogy a perbeli esetben soha nem volt kérdéses, a felperesek sem állították, hogy a tudósítás hamisan, ebből következően öncélúan ábrázolta volna jelenlétüket és szerepüket a tudósítással érintett eseménynél –, a bíróságok az Alaptörvény Alkotmánybíróság által az Abh1.-ben meghatározott értelmezési tartományának megfelelően a jelenkori események bemutatásához fűződő alkotmányos érdek primátusát kötelesek érvényesíteni.
- [26] Az Alkotmánybíróság utal arra továbbá, hogy az Abh2.-ben alaptörvény-ellenesnek találta azt a megszorító értelmezést, amely szerint kizárólag akkor volna lehetséges a felvétel készítése és közzététele, ha valamely rendőri intézkedésre vonatkozó eljárási szabályok nyilvánvaló megszegését dokumentálnák {Abh2. Indokolás [23]}. Ehhez hasonlóan az Alaptörvény IX. cikke Abh1.-ben kibontott tartalmának olyan megszorító értelmezése sem fogadható el, amely valamely társadalmi igény meglétét, többlet információ létét (pl. a rendőr nyilvánvaló jogsértését) követelné meg a demonstrációkon készült felvételek közzétételéhez {ld. így a Kúria Pfv.IV.20.121/2016/3. számú ítélete [45] bekezdését}. Az Abh1. lényeges alkotmányos tartalma, hogy egyértelműen a jelenkor eseményének minősíti a demonstrációkat, amelyekről való tudósítás nem öncélú, kivéve, ha az emberi méltóság benső lényegét érintő, vagy az előzőekben kifejtettek szerint a sajtószabadsággal való visszaélést megvalósító tudósítás volna. Mivel ilyen körülményt a változatlan tényállást felülbíró jogerős ítélet és felülvizsgálati ítélet sem mutatott fel, a bennük elfoglalt jogi álláspont az Alaptörvény IX. cikk (1)–(2) bekezdésének sérelmére vezet.
- [27] Az Alkotmánybíróság kiemeli: nem tartozik a bíróságok mérlegelési körébe, hogy érvényt szereznek-e „az Alaptörvény 24. cikke (1) bekezdésében foglaltaknak, amely szerint »Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve«. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza: az Alaptörvény e cikke mérlegelést nem tűrően az Alkotmánybíróság kötelezettségévé teszi, hogy az Alaptörvénybe ütköző bírósági döntést megsemmisítse és ezáltal is érvényt szerezzen az Alaptörvény normahierarchiában betöltött legfőbb szerepének. Ezt az alkotmányos rendben betöltött kiemelkedő szerepet bontja ki az Abtv., mint sarkalatos törvény 39. § (1) bekezdése, amely az alkotmánybírósági határozat mindenkire nézve kötelező erejét állapítja meg. Ezt vonná kétségbe az, ha az alkotmánybírósági határozatot akár a jogalkotó, akár – mint jelen esetben – a jogalkalmazó szelektíven,

megszorítóan alkalmazná, illetve más módon nem érvényesítené megfelelően.” {Abh2., Indokolás [25]; Abh3., Indokolás [29]}

[28] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság megállapította a Kúria Pfv.IV.20.121/2016/3. számú ítélete alaptörvény-ellenességét, és megsemmisítette azt.

[29] 4. A határozat közzétételének elrendelése az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondatán alapul.

Budapest, 2017. február 14.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1612/2016.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [30] 1. Egyetértek a többségi határozat rendelkező részében foglaltakkal és azzal a megközelítéssel, hogy a testület a döntését a sajtószabadság és a méltóságvédelem egymáshoz való viszonyára alapította.
- [31] 2. A határozat alapját képező ügy emblematis, mivel az Alaptörvény hatálybalépését és a bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz bevezetésétől kezdve az első olyan megítélésbeli, értelmezési kérdés, amely a nyilvánosság előtt is megjelent vitát generált az Alkotmánybíróság és a legfőbb bírósági szerv, a Kúria között.
- [32] Ezért a határozat indokolásának a jelen esetben a rendelkező részben foglalt döntés alátámasztásán túlmutató jelentősége van.
- [33] 3. A Kúria és a kúriai döntés alkotmányossági felülvizsgálata során az Alkotmánybíróság eltérő kiindulópontból ítélte és ítéli meg jelenleg a rendőr képmásának a jelenkor eseményeit bemutató sajtóbeszámolókból való, engedély nélküli nyilvánosságra hozatalának kérdését. Az egymást követő határozatok a bíróságok és az Alkotmánybíróság részéről azt mutatták, hogy az alkotmánybírói testület következetesen ragaszkodott a sajtószabadság védelméhez és elsődlegességéhez a rendőr méltóságvédelmén alapuló személyiségi jogaival szemben, míg a Kúria és mögötte az alsóbb fokú bíróságok sem változtattak a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban:

régi Ptk.) 80. § (1)–(2) bekezdéseihez fűzött több évtizedre visszanyúló joggyakorlatukon. Az Abh1. közzétételét követően, az abban megfogalmazott mérlegelési szempontokra tekintettel a bírósági határozatokban kimutatható ugyan az egyedi ügy sajátosságaihoz kapcsolódó mérlegelésbeli elmozdulás, ez azonban az értelmezés kiindulópontjának változatlanul hagyása mellett történt meg: a bírói gyakorlat alapja a magánjog által mindenkiel szemben oltalmazott személyiség. Másképpen megfogalmazva: a kiindulás alapja a rendőr státusa a jelenkor eseményei közepette és ehhez mérten személyiségi jogainak védelme.

- [34] 4. Az Abh1.-et követő alkotmánybírói határozatokban (Abh2. és Abh3.), ideértve a jelen határozatot is, a testület már nem foglalkozott az ügy érdemi kérdéseivel. Alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek azt ítélte csupán, hogy „[...] a bíróság eleget tett-e annak az alkotmánybírói határozatban megjelent álláspontnak, amely szerint a bíróság feladata, hogy »a sajtószabadság és a méltóságvédelmen alapuló képmásokhoz való jog közötti érdekütközést egyedi mérlegeléssel« oldja fel” (Abh2., Indokolás [16], [23], [25]; Abh3., Indokolás [25], [29]; Indokolás [14]). Emellett minden határozatában hangsúlyozta a testület az Alaptörvény védelmében és értelmezésében betöltött primátusát, és többször aláhúzta az értelmezési hierarchiában betöltött szerepét alátámasztó alaptörvényi rendelkezéseket.
- [35] 5. A két felsőbb bíróság érvrendszere egyelőre nem találkozik. Meggyőződésem, hogy az elmozdulást szolgálta volna az, ha az Alkotmánybírói határozatok rámutatnának azokra a pontokra, amelyek a bírói gyakorlat és az alkotmányos megközelítés közötti különbségeket adják, hozzájárulva ily módon ahhoz, hogy a bírói gyakorlat elléphessen eddigi kiindulópontjától. Ehhez szükségesnek tartom, hogy kitérjek a bírói jogértelmezés logikájának rövid ismertetésére.
- [36] 6. Az Alkotmánybírói határozat eljárásában ismételt vizsgált ügyben a Fővárosi Ítélet és a Kúria 2011-es tényállást ítélte meg a régi Ptk. 80. §-a alapján. A régi Ptk. 80. § (1) bekezdése értelmében „[a] személyhez fűződő jogok megsértését jelenti a más képmásával vagy hangfelvételével kapcsolatos bármiféle visszaélés”. A (2) bekezdés szerint „[k]épmás vagy hangfelvétel nyilvánosságra hozatalához – a nyilvános közszereplés kivételével – az érintett személy hozzájárulása szükséges”.
- [37] A régi Ptk. hivatkozott szabályai rögzítik a magánjog által védett alanyi jogot és az alanyi jog korlátozásának feltételeit. Az embert alanyi jogként illeti meg mindenkiel szemben a képmáshoz való jog. Ezért a képmás bármely felhasználása (felvétel készítése, nyilvánosságra hozatala) az alanyi jog korlátozásának minősül, amelyre csak a jogosult hozzájárulásával kerülhet sor. A korlátozás főszabálya alól – a régi Ptk. értelmében – egy kivétel van: nem minősül az alanyi jog korlátozásának a képmás felhasználása „a nyilvános közszereplés” esetében. A polgári bíróságok gyakorlata értelmében tehát azt kell vizsgálni, hogy ki minősül „nyilvános közszereplőnek”, mert az ilyen személynek nem kell a hozzájárulását adnia ahhoz, hogy képmásáról mások felvételt készítsenek, azt anélkül is felhasználhatják.
- [38] A bírói gyakorlat – törvényi szabály hiányában – kimunkálta a nyilvános közszereplő fogalmát, amely meghatározásnak a legfontosabb eleme az önkéntesség, vagyis az, hogy az ember saját elhatározásából, alakítólag kíván fellépni a társadalmi folyamatokban. A munkavégzés, adott esetben közhatalom birtokában, szolgálati viszony keretei közötti „alakító fellépést” pedig a bírói gyakorlat nem minősítette saját elhatározáson alapulóknak. Ezért a szolgálati (függelmi) viszony keretei között vezényelt rendőr (büntetés-végrehajtási őr, tűzoltó stb.) – a polgári bíróságok értelmezésében – nem minősülhet nyilvános közszereplőnek. Ezen a konklúzió nem változtat a rendőr (büntetés-végrehajtási őr, tűzoltó stb.) cselekvésének mibenlétére sem (inaktív rendfenntartás, tömegoszlatás, a rendezvény feloszlása stb.).
- [39] A gyakorlatot egészítette ki az az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésén alapuló megfontolás, amely szerint nincs olyan törvényi rendelkezés – ideértve a régi Ptk. hivatkozott szakaszait is – amelyek az alapjogra visszavezethető képmáshoz fűződő alanyi jog korlátozását kifejezett rendelkezéssel, normatív erővel írták volna elő (lásd erről bővebben: a Kúria utóbbi határon kívül helyezett 1/2012. BKMPE határozatát).
- [40] A kifejtettekben összességében az állapítható meg, hogy a polgári bírósági gyakorlat kiindulópontja a személy vagyoni és egyes személyi viszonyait szabályozó régi Ptk. rendelkezései alapján a személy státusa abban a tényállási és jogi környezetben, amelyben a bíró elé vitt jogvita megoldásra vár. A polgári bíróság tehát a személy, a magánautonómia védelmét helyezi előtérbe mindenkiel, így az állammal szemben is, függetlenül a tényállási környezettől. Ez az álláspont a jogállamban legitim, értékelendő cél. Hangsúlyozandó tehát, hogy a polgári bíróságok gyakorlata logikus, feszes, egyértelmű álláspont, mondhatni üzenetértékű.
- [41] 7. Ehhez képest alakította ki a fentiekben hivatkozott határozataiban alkotmányos, az Alaptörvényből levezetett álláspontját az Alkotmánybírói határozat. Mivel az Abh1.-ben kifejtett érvelést magam is osztom, ezért azt nem kívánom

megismételni. Az alkotmányos érvelés kapcsán két kulcskérdésre kívánom csupán ráirányítani a figyelmet: az alkotmánybírói álláspont hitem szerint a demokratikus berendezkedés alapját, az Alaptörvényt érvényesíti a kérdéses megítélésű helyzetekben. Amikor tehát az Alkotmánybíróság a véleményszabadsággal összefüggésben álló sajtó szabadságára helyezi a hangsúlyt a közhatalom jelenlétével, aktivitásával összefüggésbe hozható, a közélet számára jelentőséggel bíró tényállások esetében, akkor alapvetően az egész politikai közösség védelmében, a demokratikus berendezkedés fenntartásának érdekében lép fel. Másrészt viszont ez azt az üzenetet közvetíti, hogy a tényállás minősítésének az alapja nem lehet a személy státusa, hanem a megítélést a közhatalom jelenlétével jellemzett közügy jellege, annak megvitathatósága, a jelenkor eseményének jelentősége determinálja. Ezért kifejezett törvényi szabály, explicit törvényi fordulat hiányában is a bírói jogértelmezésnek el kell jutnia oda, hogy ezekben a helyzetekben az esemény felől közelítve vizsgálja a közhatalmat képviselő személy személyiségvédelmét a sajtószabadság viszonylatában – egyéb esetekben azonban megőrizve a magánjogi személyiségvédelem bírói joggyakorlatban kimunkált értékeit.

Budapest, 2017. február 14.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

[42] A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2017. február 14.

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [43] Egyetértek a többségi határozat rendelkező részével és jobbra az indokolással is, az utóbbihoz azonban az alábbi kiegészítő megjegyzéseket fűzöm.
- [44] A határozat a Kúria Pfv.IV.20.121/2016/3. számú ítéletét azért semmisítette meg, mert az abban foglaltak nem álltak összhangban az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdéseivel úgy, ahogyan azt az Alkotmánybíróság az Abh1.-ben értelmezte. Ezen értelmezés alapján ugyanis, főszabály szerint, a rendőri intézkedésről készült képfelvétel nyilvánosságra hozható. A főszabály alól kivétel, ha a nyilvánosságra hozatal öncélú volna. Nem tekinthető azonban öncélúnak a nyilvánosságra hozatal, ha az akár a jelenkor eseményeiről szóló tudósítás, akár a közhatalom gyakorlása szempontjából közérdeklődésre számot tartó tájékoztatásnak, közügyeket érintő képi tudósításnak minősül. Ebből következően, ha a bíróság azt állapítja meg, hogy valamely tudósítás a jelenkor eseményeiről szól – és az Alkotmánybíróság az Abh1.-ben a demonstrációkon történő rendőri bevetést, a legújabbkori magyar történelem ismeretében, minden esetben a jelenkor eseményének minősítette –, akkor az emberi méltóságból fakadó személyiségi jogi sérelem csak ritkán (az emberi mivolt benső lényegét sértő tudósítás esetén) alapozza meg a sajtószabadság korlátozását. A határozat indokolása szerint ezért nem következik az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdéséből a Kúria által elfogadott azon érvelés, amely a képmás alanyának cselekvőségét helyezi középpontba, és a hírértékű információ hordozását, mint feltételt hozzákapcsolta a képfelvétel jogszerű közölhetőségéhez.
- [45] Véleményem szerint a jelen határozat indokolásában, az Abh1.-ben foglalt szempontok mellett, az Alkotmánybíróságnak hangsúlyosabban kellett volna érvényre juttatnia a személyiségvédelem és a szólásszabadság ütközésének alkotmányos feloldásához korábban – különösen a 7/2014. (III. 7.) AB határozatban, valamint a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatban – kialakított, és azóta is következetesen érvényesített kritériumokat.
- [46] Ezek alapján tehát nem annak van döntő jelentősége, hogy a véleménynyilvánítással érintett személynek mi a státusza (köszereplő-e vagy sem), hanem annak, hogy a megszólaló közügyek vitájában fejtette-e ki álláspontját.
- [47] Ennek jegyében mondta ki az Alkotmánybíróság, hogy: „[a] közügyek megvitatása körében elhangzó véleménynyilvánítás és a rá vonatkozó védelem fókuszában elsődlegesen nem a szólással érintett személyek

státusza áll, hanem az, hogy a megszólaló valamely társadalmi, politikai kérdésben fejtette ki nézeteit.” {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [47]} „A jogalkalmazás során mindenekelőtt arra kell tekintettel lenni, hogy mivel a politikai véleményszabadság fókuszában elsősorban maguk a közügyek, nem pedig a közszereplők állnak, a közügyekre vonatkozó szólások mindegyike fokozott védelem alá tartozik, és ezáltal korlátozza az általa érintettek személyiségi jogainak védelmét.” {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [57]} „A nyilvános közlés megítélése során elsőként arról szükséges döntenie, hogy az adott közlés a közügyekben való megszólalást, közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, vagyis a közügyek szabad vitatásával áll-e összefüggésben.” {13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [39]}

- [48] Mindennek kapcsán álláspontom szerint hangsúlyosabban figyelembe kellett volna venni azokat a szempontokat is, melyeket dr. Paczolay Péter alkotmánybíró az Alkotmánybíróság 1/2015. (I. 16.) AB határozatához fűzött párhuzamos indokolásában részletezett.
- [49] Önmagában tehát az érintett személy státuszáról, közszereplői minőségéről szóló, gyakran bizonytalan mérlegelés még nem dönti el az alkalmazandó alkotmányossági mércék kiválasztásának kérdését. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint csupán a közhatalmat gyakorlók és a közszereplő politikusok esetében állapítható meg a státuszuk alapján, hogy a tevékenységük, személyiségük bírálata általában a közügyek vitájához tartozik. Más személyek esetében azonban az érintett személy státusza még kevés támpontot ad a mérlegeléshez, és sokkal inkább meghatározóvá válik a közügyekkel való konkrét összefüggés megléte vagy hiánya.
- [50] A fent idézett megállapításokat az Alkotmánybíróság a szólásszabadság kapcsán fogalmazta meg, de álláspontom szerint azok természetesen alkalmazhatók és irányadók a sajtóra, mint a véleményszabadság gyakorlásának leghatékonyabb terepére is.
- [51] Ezért bír kiemelt jelentőséggel az, hogy az Alkotmánybíróság a demonstrációkon történő rendőri bevetést, jelenléte főszabályként a jelenkor eseményének minősítette – rámutatva a közügyekkel való konkrét összefüggés meglétére –, és így az erről szóló képi tudósítást is olyan, a közügyekre vonatkozó, fokozott védelmet élvező megszólalásként értékelte, amely korlátozhatja az érintettek személyiségi jogainak védelmét.

Budapest, 2017. február 14.

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró különvéleménye

- [52] Nem értek egyet a rendelkező részben foglaltakkal az alábbiakban kifejtett indokok miatt.
- [53] 1. Mindenekelőtt fontosnak tartom hangsúlyozni: az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdésében elismert szólás- és sajtószabadság kitüntetett társadalmi értéket képvisel. Kiemelten fontos ezért, hogy a szólás- és sajtószabadsággal kapcsolatos alkotmánybírói gyakorlat – köztük az Abh1.-ben foglaltak is – a lehető legteljesebb mértékben érvényesüljenek a hazai alapjogvédelem rendszerében. Ennek előrebocsátása mellett ugyanakkor mégis úgy gondolom, hogy a jelen ügyben több olyan körülmény is felmerül, amely az alapjogvédelem lényeges elvi kérdéseit érinti. Szükségesnek tartottam volna, hogy ezeket a kérdéseket az Alkotmánybíróság határozatában értékelje.
- [54] Az alapvető jogok védelme ugyanis nem kizárólag az Alkotmánybíróság feladata. A jogalkotó az alapjogok védelmének egy összetett intézményrendszerét alakította ki. Ebben az intézményi rendszerben a bírói jogvédelmet a rendes bíróságok és az Alkotmánybíróság együttesen biztosítja azzal, hogy az Alkotmánybíróságnak az egyes alapvető jogokkal kapcsolatos jogértelmezése mindenre – így a bíróságokra is – kötelező [Abtv. 39. § (1) bekezdése, Alaptörvény 28. cikk]. Az Alkotmánybíróság az alapjogkonform jogértelmezést az Abtv. 27. §-án alapuló hatásköre révén – erre irányuló indítvány alapján – kikényszerítheti. Amint ezt az Alkotmánybíróság már korai gyakorlatában hangsúlyozta: az alkotmányos demokráciában ugyanakkor elengedhetetlen, hogy „az Alkotmányban szabályozott szervek alkotmányos jelentőségű hatásköreiket jóhiszeműen, feladataik teljesítését kölcsönösen segítve és együttműködve gyakorolják” [36/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992, 207, 218.].
- [55] Az adott esetben az alkotmányjogi panasszal támadott kúriai döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség arra tekintettel merült fel, hogy az eljáró bíróságok mennyiben jutatták érvényre az Abh1.-ben foglalt alkotmányossági követelményeket. Nem vitatva az Abh1.-ben foglalt alkotmányos jogértelmezés kiemelkedő jelentőségét

a sajtószabadsággal összefüggésben, mégis úgy gondolom, hogy az Alkotmánybíróság határozatának meghozatala során – a jelen ügy egyedi körülményeire tekintettel – indokolatlanul állapította meg a sajtószabadság sérelmét. Véleményem szerint az Alkotmánybíróságnak – az Abh1.-ben foglalt szempontok mellett – a jogbiztonság követelményére (2. pont) és a hatalommegosztás elvére (3. pont) is figyelemmel kellett volna lennie.

- [56] 2.1. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a jogalkalmazás kiszámíthatósága a jogbiztonság része. A jogbiztonság lényege ugyanis, hogy „a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket” [56/1991. (XI. 8.) AB határozat, ABH 1991, 392, 393.]. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta, hogy „[a] jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára” [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 65.]. A jogbiztonság tehát nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének a kiszámíthatóságát is [75/1995. (XII. 21.) AB határozat, ABH 1995, 383.]. Az Alkotmánybíróság ezt a gyakorlatát az Alaptörvény hatálybalépését követően is megerősítette [pl. 2/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [20]–[21], 3124/2015. (VII. 9.) AB határozat, Indokolás [50]].
- [57] A jogbiztonság követelményére tekintettel az Alkotmánybíróság az adott ügyben nem tekinthetett volna el annak értékelésétől: a konkrét (személyiségi) jogvitára okot adó jogsérelem – amint erre a másodfokú bíróság kifejezetten hivatkozott ítéletében – 2011. május 6-án következett be. A jogvitát ezért az eljáró bíróságoknak a jogsérelem bekövetkeztekor hatályban lévő anyagi jogi szabályok (2.2. pont) alapján kellett elbírálniuk, a hatályos eljárási (2.3. pont) rendben.
- [58] 2.2. Az irányadó anyagi jogi szabályokra tekintettel a másodfokú bíróság ítéletében kifejezetten hangsúlyozta, hogy a perbeli tényállást a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 80. § (1) és (2) bekezdése alapján kellett megítélni. Ezzel összefüggésben fontos hangsúlyozni: az Abh1.-ben az Alkotmánybíróság maga hívta fel a figyelmet arra, hogy a régi Ptk. és a hatályos Ptk. [a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.)] eltérően szabályozza a konkrét ügy szakjogi háttérét (a képmáshoz való jogot).
- [59] A Ptk. 2:48. §-a szerint ugyanis a képmás vagy hangfelvétel elkészítéséhez és felhasználásához az érintett személy hozzájárulása szükséges. Nincs szükség az érintett hozzájárulására a felvétel elkészítéséhez és az elkészített felvétel felhasználásához tömegfelvétel és nyilvános közéleti szereplésről készült felvétel esetén. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta: „[e]ltérés, hogy a Ptk. szövegszerűen már a felvétel elkészítéséhez is az érintett személy hozzájárulását kívánja meg” (Abh1., Indokolás [33]). Eltérés továbbá, hogy „a Ptk. nem a közszereplés, hanem a közéleti szereplés kifejezést használja”, és az is, hogy „a Ptk. – szemben az előző Ptk. 80. § (2) bekezdésével – kimondja: nincs szükség az érintett hozzájárulására a felvétel elkészítéséhez és az elkészített felvétel felhasználásához tömegfelvétel esetén” (Abh1., Indokolás [34]). Az Alkotmánybíróság mindemellett rámutatott arra is, hogy a hatályos Ptk. már kifejezetten előírja: „E törvény rendelkezéseit Magyarország alkotmányos rendjével összhangban kell értelmezni” [Ptk. 1:2. § (1) bekezdés].
- [60] Úgy gondolom, az Alkotmánybíróság nem hagyhatta volna figyelmen kívül, hogy az eljáró bíróságoknak a konkrét jogvitára irányadó anyagi jogi szabályok keretei között kellett meghozniuk döntésüket. Ez önmagában ugyan nem zárja ki, hogy a bíróság tekintettel legyen az Alaptörvény rendelkezéseire, azonban felveti azt a Ptk. kodifikációja során komoly jogirodalmi vitákra okot adó kérdést: a kiszámítható jogalkalmazás követelményének érvényesülése mellett az eljáró bíróságok mennyiben tehetik félre az alkalmazandó anyagi jogi rendelkezéseket.
- [61] Az Alkotmánybíróság az Abh1.-ben e szempontokra figyelemmel volt, és azt hangsúlyozta, hogy „[a] polgári jog rendelkezéseit a rendes bírói gyakorlat tölti meg tartalommal” (Abh1., Indokolás [28]). Ezért „elsősorban a rendes bíróságra tartozó kérdés polgári ügyben, hogy milyen eseményt tekint közszereplésnek, közéleti szereplésnek, milyen felvételt minősít tömegfelvételnek vagy a személyiségi jogokat sértőnek a Ptk. alapján”. Elengedhetetlen ugyanakkor, hogy „az értelmezésnél az Alaptörvényre is megfelelően figyelemmel kell lenni” (Abh1., Indokolás [44]).
- [62] Az Alkotmánybíróság tehát nem azt mondta ki, hogy az adott esetben a nyilvános helyen készült, nem sértő, az érintett személyt tárgyilagosan ábrázoló felvétel nyilvánosságra hozható engedély nélkül, hanem azt: a bíróságnak az alapul fekvő anyagi jogi szabályok keretei között figyelemmel kell lennie arra is, hogy a nyilvánosságra hozatal a közérdeklődésre számot tartó tudósításhoz kapcsolódik, és a jelenkor eseményeiről való szabad tájékoztatáshoz kötődik (Abh1., Indokolás [44]).
- [63] Az adott ügyben az egyértelműen megállapítható, hogy mind a másodfokú bíróság, mind a Kúria döntésének meghozatala során az Alaptörvényre és az Abh1.-ben foglaltakra figyelemmel volt.

- [64] 2.3. Az anyagi jogi szabályok kiszámítható érvényesülése mellett fontosnak tartom kiemelni, hogy a jogbiztonság fentiekben hivatkozott alkotmányos követelményét sérti az is, ha a bíróságok az eljárásukra irányadó eljárási szabályokat hagyják figyelmen kívül.
- [65] A másodfokú bíróság ítéletében rámutatott, hogy az adott ügyben „a saját személyiség kifejeződése feletti rendelkezési jogosultságot” és a sajtószabadság alapjogát kellett „összemérni”. Ennek során mérlegelési jogkörében arra a következtetésre jutott, hogy „a felperesek jelenléte és dokumentált cselekvéseik nem voltak olyan jelentőségűek, melyre tekintettel a képmásvédelemmel kapcsolatos rendelkezési jog háttérbe szorulhatott”, ezért nem sérül a sajtószabadság alapjoga, a „közügyekkel kapcsolatos megfelelő tájékoztatáshoz való jogosultság”.
- [66] Az alperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria ítéletében elsősorban azt hangsúlyozta, hogy „[a] felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére és a tényállás megváltoztatására csak kivételesen, abban az esetben kerülhet sor, ha az eljáró bíróság a mérlegelés körébe vont adatok és bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során az ügy érdemére kiható, nyilvánvalóan helytelen, iratellenes, kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes következtetésre jut (BH2002. 29., 1993. 768., 1999. 44.)”
- [67] A Kúria emellett kiemelte, hogy „[a] megismételt eljárásban a Fővárosi Ítéltábla az Alkotmánybíróság határozatában foglalt szempontok figyelembevételével a mérlegelést a jelenkor eseményeiről való szabad tájékoztatás és a rendezvény biztosításában részt vevő, közterületen szolgálatot teljesítő rendőrök személyhez fűződő jogainak ütközése tekintetében maradéktalanul elvégezte. Ennek eredményeként jutott arra a meggyőződésre, hogy a konkrét esetben, az ábrázolt eseményre is figyelemmel, a sajtó tájékoztatáshoz való joga nem sérül, ha a felperesek képmáshoz fűződő jogának biztosítása elsőbbséget élvez, és őket egyedi beazonosításra nem alkalmas módon mutatja. A Fővárosi Ítéltábla mérlegelése okszerű, a logika szabályainak megfelelő volt, és erre alapított döntését kimerítően megindokolta. Ezért a felülvizsgálati eljárásban a felülmérlegelésre és a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján nem volt lehetőség.” (Kúria ítélete [38])
- [68] A felülvizsgálati ítélet megállapításaival összefüggésben szükségesnek tartom hangsúlyozni, hogy a Kúria a felülvizsgálati eljárásban revíziós – és nem reformatórius – felülbírálati jogkörben jár el. A Kúria a felülvizsgálati eljárásban ezért nem mérlegelheti felül a másodfokú bíróság okszerű, a logika szabályainak megfelelő és kellően indokolt döntését. Még akkor sem, ha a másodfokú bíróság helyében eljárva nem ezt a döntést hozta volna meg.
- [69] Álláspontom szerint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) perorvoslati rendszeréből fakadó felülbírálati korlátokat az Alkotmánybíróság arra tekintettel sem hagyhatja figyelmen kívül, hogy az ügynek alapjogi relevanciája van. A Kúria ugyanis még egy személyiségi jogi ügyben sem tekinthet el attól, hogy a jogerős ítéletben foglaltak felülmérlegelésére nincs felülbírálati jogköre. A jogerős ítélet hatályon kívül helyezését kizárólag az alapul fekvő anyagi jogi szabályok, illetve az ügy érdemére kiható eljárási szabályok megsértése alapozhatja meg. (Megjegyzem, hogy az Alkotmánybíróság részben a felülbírálati jogkör túllépése miatt állapította meg a 24/2015. (VII. 7.) AB határozatban egy bírói döntés alaptörvény-ellenességét (Indokolás [23] és [25]).)
- [70] 3. Az Alkotmánybíróság a hatalommegosztás elvével számos határozatában foglalkozott, melyekben az alábbi főbb megállapításokat tette. „A hatalmi ágak elválasztásának elve nem pusztán annyit jelent, hogy az egyik hatalmi ág nem vonhatja el a másik jogosítványait, hanem azt is jelenti: a demokratikus jogállamban korlátlan és korlátozhatatlan hatalom nincs, s ennek érdekében bizonyos hatalmi ágak szükségképpen korlátozzák más hatalmi ágak jogosítványait.” [28/1995. (V. 19.) AB határozat, ABH 1995, 142, 143.] A hatalommegosztás elve magában foglalja azt a követelményt is, hogy „egyik hatalmi ág sem vonhatja el a másik jogosítványát” [38/1993. (VI. 11.) AB határozat, ABH 1993, 256, 261.; 2/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [19]].
- [71] Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontján (Abtv. 27. §-án) alapuló hatásköre annak lehetőségét teremtette meg, hogy a támadott bírói döntést alkotmányossági szempontból felülvizsgálja. Ez szükségképpen magában foglalja azt, hogy az Alkotmánybíróság egyedi ügyekben felülvizsgálja a bíróság jogértelmezését. Ennek azonban a hatalommegosztás elvéből fakadóan korlátai vannak.
- [72] Az alkotmányossági felülvizsgálat korlátait mindenekelőtt az jelöli ki, hogy a hatalommegosztás rendszerében a jogszabályok önálló, a konkrét tényállásra vonatkoztatott értelmezése a rendes bíróságok feladata (iura novit curia) [3120/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [21]]. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a bíróságok jogértelmezése az igazságszolgáltatási tevékenységnek a része [42/2004. (XI. 9.) AB határozat, ABH 2004, 570, 571.], s így összefüggésben áll a bíróságok függetlenségével. Ebből következően „[a] bírói függetlenség alapján a bíró maga dönti el, hogy a törvényt (jogszabályt) egyedi ügyben hogyan értelmezi és alkalmazza” [28/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [28]]. Az Alkotmánybíróság több döntésében hangsúlyozta, hogy a hatalommegosztás rendszerében a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését – különösen, ha az értelmezés a Kúria határozatában jelenik meg – el kell ismernie [3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]].

- [73] Az Alkotmánybíróság jellemzően akkor vizsgálhatja érdemben a bírói jogértelmezés hibájára alapított alkotmányjogi panaszt, ha az eljáró bíróság az előtte folyamatban volt, valamely alapvető jog szempontjából releváns ügynek az alaptörvényi érintettségére tekintet nélkül járt el, vagy az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával [3173/2015. (IX. 23.) AB határozat, Indokolás [53]]. Az adott ügyben ezért nem csak azt kellett vizsgálni, hogy a Kúria által kialakított jogértelmezés összhangban áll-e az Abh1.-ben foglaltakkal, hanem azt, hogy a támadott bírói döntés megfelel-e a sajtószabadság alkotmányos tartalmának.
- [74] Az Alkotmánybíróság a sajtószabadság védelmével összefüggésben mindig is hangsúlyozta, hogy e védelem „a többi alapjog értékeivel együtt, az egész alkotmányos rend védelmébe és fenntartásába ágyazva valósul meg” [165/2011. (XII. 20.) AB határozat, ABH 2011, 478, 503.]. Az Alkotmánybíróság rámutatott arra is, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának – és így a sajtószabadságnak is – az emberi méltósággal szemben adott esetben meg kell hajolnia. Az alapvető jogok korlátozásának az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglalt általános szabályából következően az alkotmányossági kérdés az ilyen helyzetben, hogy az emberi méltóság védelmét szolgáló korlátozás mely esetben minősül szükségesnek és arányosnak. Az Alkotmánybíróságnak a szólásszabadsággal összefüggésben kifejtett – a sajtószabadsággal kapcsolatban is irányadó – megállapításai szerint „[n]yilvánvaló ugyanakkor, hogy az adott szabályozás emberi méltósággal való bármilyen összefüggése önmagában nem igazolhatja a szólásszabadság korlátozását. Ellenkező esetben a szólásszabadság tartalma kiüresedne, mivel az emberi méltósággal, illetve az abból fakadó jogokkal a jogszabályi rendelkezések rendkívül széles köre áll közelebbi vagy távolabbi kapcsolatban. Az emberi méltóság védelméhez való jog csak az emberi státusz jogi meghatározójaként korlátozhatatlan, míg mint általános személyiségi jog és a belőle származó személyiségi jogok korlátozhatók.” [7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [43]]
- [75] Az Abh1.-ben az Alkotmánybíróság a sajtószabadság korlátozásának arányossága körében értékelendő szempontokat határozta meg. Ennek keretében elvi jelleggel mutatott rá, hogy a rendőri intézkedésről készült képfelvétel hozzájárulás nélkül akkor hozható nyilvánosságra, ha „a nyilvánosságra hozatal nem öncélú, vagyis az eset körülményei alapján a jelenkor eseményeiről szóló vagy a közhatalom gyakorlása szempontjából közérdeklődésre számot tartó tájékoztatásnak, közügyet érintő képi tudósításnak minősül” (Indokolás [43]).
- [76] Erre alapítottan a Kúria hangsúlyozta ítéletében, hogy a per tárgyává tett fényképfelvételek nem vitásan hozzátartoznak az eseményről szóló valóság-hű tájékoztatáshoz. A Kúria ugyanakkor döntő jelentőséget tulajdonított annak, hogy a „fényképfelvételeken ábrázolt rendőri jelenlétből lényegében [...] [nem] derül ki, hogy hol készültek, illetve mi az elkészítés és a nyilvánosságra hozatal célja. Nincs közvetlen összefüggés a tudósítás tárgyát képező esemény, és a rendőrök egyedi beazonosítására alkalmas módon, arcképmásukkal történő megjelenítése között”. A Kúria álláspontja szerint „[i]lyen körülmények között a sérelmezett ábrázolási módot semmilyen társadalmi igény nem indokolja. A dokumentált fényképfelvételek semmilyen többlet információt nem nyújtanak ahhoz a köztudomású tényhez képest, hogy a rendvédelmi szakszervezetek tüntetésén – mint általában a tömegrendezvényeken, demonstrációkon – szolgálatot teljesítő rendőrök biztosították a helyszínt. Az egyedi beazonosításra alkalmas fényképfelvételeknek az eseményről tudósító, közérdeklődésre számot tartó tájékoztatás szempontjából jelentősége nincs. Ezért a perben kifogásolt képfelvételeknek a szolgálatot teljesítő rendőrök arcképmásával való nyilvánosságra hozatala öncélú.”
- [77] Az Alkotmánybíróság jelen határozatában rámutatott, hogy az Alaptörvény IX. cikke Abh1.-ben kibontott tartalmának olyan megszorító értelmezése nem fogadható el, amely valamely társadalmi igény meglétét követeli meg a sajtószabadság gyakorlásához. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor mindig is hangsúlyozta, hogy a sajtószabadság, amennyiben a szólás, a közlés, a vélemény szabad kinyilvánítását szolgálja, úgy védelme kettős meghatározottságú: a szubjektív alanyi jogi jelleg mellett a közösség oldaláról a demokratikus közvélemény megerősítését és fenntartását szolgálja [37/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992, 227, 229.]. Az Alkotmánybíróság e gyakorlatát megerősítve az Abh1.-ben kiemelte azt is, hogy „a sajtószabadság egyéni alapjogként abban az értelemben eszköz, hogy felerősíti az egyéni véleménynyilvánítás hatását, és támogatja a demokratikus közvélemény közérdekű ügyekről való tájékoztatását, a közérdekű ügyekkel kapcsolatos véleményformálást. A sajtószabadság jogának gyakorlása révén az alapjog jogosultja aktív alakítója a demokratikus közvéleménynek. A sajtó ezen minőségében ellenőrzi a közélet szereplőinek, intézményeinek tevékenységét, a döntéshozatal folyamatát, tájékoztatja arról a politikai közösséget, a demokratikus nyilvánosságot (a »házőrző kutya« szerepe). A sajtószabadság, a szabad sajtó intézménye nemzetközi egyezményekben, dokumentumokban is rögzített védelmének – és felelőségének – alapvető indoka tehát az egyéni véleményalkotáshoz elengedhetetlen közlések, a közérdekű információk teljességének nyilvánosságra kerülése, a »hivatalos helyes állásponton« alapuló monopolisztikus »közvélekedés« kialakulásának elkerülése.” (Abh1., Indokolás [16])

- [78] Álláspontom szerint a Kúria az alapul fekvő anyagi jogi szabályok alapján és a sajtószabadság alkotmányos tartalmának megfelelően értékelhette azt a körülményt, hogy az adott ügyben vizsgált képi tudósításból nem állapítható meg a képfelvétel nyilvánosságra hozatalának a célja, illetve az, hogy mely eseményről ad tájékoztatást. A konkrét eset körülményeire tekintettel ez nem minősül az Alaptörvény IX. cikke Abh1.-ben kibontott tartalma megszorító értelmezésének.
- [79] 4. A fentiekben kifejtettek alapján úgy gondolom, hogy az adott ügyben nem álltak fenn a támadott bírói döntés megsemmisítésének a feltételei. Az Alkotmánybíróságnak figyelemmel kellett volna lennie arra, hogy a 2011-ben bekövetkezett jogsérelemből fakadó személyiségi jogi igényt az eljáró bíróságoknak a régi Ptk. szabályai alapján kellett megítélniük, az igényérvényesítésnek a Pp. perorvoslati rendszeréből fakadó korlátai között. E szempontok, véleményem szerint, még hangsúlyosabbá teszik a hatalommegosztás elvéből fakadó – a 3. pontban hivatkozott – alkotmányossági felülvizsgálat korlátait, és ezért e körülményeknek az adott ügyben való együttes fennállása miatt nem értek egyet a rendelkező részben foglaltakkal.

Budapest, 2017. február 14.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon alkotmánybíró különvéleménye

- [80] Nem értek egyet a határozattal és annak indokolásával. Az alapvető problémát abban látom, hogy az a Kúria Pfv.IV.20.121/2016/3. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét és megsemmisítését nem az ügy összes alkotmányjogilag releváns körülményeinek vizsgálatára, hanem kizárólag az Abh1.-re alapozza, az abban foglalt alkotmányos értelmezési követelményeket, mintegy „kötelező alkotmánybírói jogként” kezeli és automatikus végrehajtását követeli meg.
- [81] 1. Az Abh1.-hez tett különvéleményemben (és azt követően a hasonló ügyben keletkezett Abh2.-höz fűzött különvéleményemben) elvi érveléssel juttattam kifejezésre azt az álláspontomat, hogy az Abh1. határozatával az Alkotmánybíróság – ténybírói feladatokat is ellátva – megalapozatlanul és egyoldalúan részesítette előnyben a sajtószabadság gyakorlását más szabadságjogok védelmével szemben.
- [82] Ráműtöttem arra, hogy e döntés figyelmen kívül hagyta azt – az Alkotmánybíróság gyakorlatával korábban megerősített – az alkotmányjogi konfliktus szempontjából meghatározó jogi tény, hogy a kamerával rögzített felvétel személyes adat, következésképpen a képfelvétel hozzájárulás nélküli nyilvánosságra hozatala adott esetben a személyes adatok védelméhez fűződő jogokat a véleménynyilvánítás jogával azonos súllyal sértheti. Kifejezésre juttattam továbbá azt az akkori ügy jelenlegi megismétlődése során is irányadó álláspontomat, hogy „az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésének az Alaptörvény IX. cikke (2) bekezdésével való összeütközése esetén csak az eset összes körülményeinek vizsgálata alapján – és az Alaptörvény IX. cikke (1) bekezdésére is figyelemmel – dönthető el, melyik rendelkezés kell, hogy elsőbbséget engedjen a másik javára, az adott szabadságjog gyakorlásának indokolt feltételhez kötése, szükség esetén korlátozása formájában”.
- [83] 2. Az Abh1. nyomán a Kúria által új eljárásra és új határozatra utasított másodfokú bíróság „az egyedi eset körülményeit úgy ítélte meg, hogy a sajtószabadság alapjoga attól nem szenved sérelmet, ha a felperesek képmáshoz fűződő jogának biztosítása az adott esetben elsőbbséget élvez. A sajtó tájékoztatási kötelezettségét, az adott eseményre is figyelemmel nem korlátozza, ha a felpereseket egyedi beazonosításra nem alkalmas módon mutatja”. (Vö.: a Kúria jelen alkotmányjogi panaszban hivatkozott ítélete indokolásának [a továbbiakban: Kúriai ítélet] [20] bekezdése). Összességében pedig a másodfokú bíróság az új eljárásban hozott ítéletével az elsőfokú bíróságnak a személyiségi jog sérelme miatti jogsértést megállapító és azt szankcionáló ítéletét helybenhagyta.
- [84] Hasonlóan helybenhagyta a Kúria is a felülvizsgálat során a másodfokú bíróság új eljárásban hozott ítéletét. A Kúria a szóban forgó, a jelen határozattal megsemmisített ítéletének indokolása szerint (Kúriai ítélet indokolásának [38] bekezdése): „[a] megismételt eljárásban a Fővárosi Ítéltábla az Alkotmánybíróság határozatában foglalt szempontok figyelembevételével a mérlegelést a jelenkor eseményeiről való szabad tájékoztatás és a rendezvény

biztosításában részt vevő, közterületen szolgálatot teljesítő rendőrök személyhez fűződő jogainak ütközése tekintetében maradéktalanul elvégezte. Ennek eredményeként jutott arra a meggyőződésre, hogy a konkrét esetben, az ábrázolt eseményre is figyelemmel, a sajtó tájékoztatáshoz való joga nem sérül, ha a felperesek képmáshoz fűződő jogának biztosítása elsőbbséget élvez, és őket egyedi beazonosításra nem alkalmas módon mutatja”. Végző álláspontja kifejtésekor a Kúria hangsúlyozza, hogy: „[a]z Alkotmánybíróság határozatában előírt szempontoknak megfelelően, a rendőrök konkrét tevékenységük közben való fényképezésének és a képfelvételek nyilvánosságra hozatalának célját vizsgálva helyesen jutott a Fővárosi Ítélet tábla arra a következtetésre, hogy az adott esetben a személyhez fűződő jog, ezen belül a képmás védelméhez fűződő jog – jogsértés megállapítását kizáró – korlátozása nem volt indokolt.”

- [85] Az itt hivatkozott alkotmányos bírósági jogértelmezéssel – minthogy a korábbi különvéleményeimmel maradéktalanul összhangban van – egyetérttek.

Budapest, 2017. február 14.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró különvéleménye

- [86] Nem támogatom a rendelkező rész megsemmisítő rendelkezését, mert ez megítélésem szerint az intézkedő rendőrök magánélethez való jogát sérti azzal, hogy fenn kívánja tartani az arcképük felismerésének lehetővé tételét a jövőben is a médiatudósításokban. A rendőrök egyszerű végrehajtói az állami-politikai hatalom intézkedéseinek, és így nem tekinthetők közszereplőnek. Az azonosító számuk elegendő ahhoz, hogy esetleges törvénytelenységükért felelősségre vonásuk biztosított legyen – és épp ezért a legnagyobb fegyelmi vétség ennek letakarása, vagy eltüntetése –, de arcképük nyilvánosságra hozatala a médiatudósításokban a rendőri tevékenységük közben is megőrzött magánszférához való jogukat sérti. Ezt az álláspontomat tartalmazzák a rendőri képmások nyilvánossága kapcsán hozott korábbi alkotmánybírói határozatokhoz fűzött különvéleményeim is, és mostani különvéleményemben ennek fenntartását szeretném nyomatékosítani.
- [87] Az 1990-es évektől kezdődően az akkori alkotmánybírói többség a főként a gyülekezési eseményeknél felmerülő dilemmára adott válaszában – mely dilemmát a rendőrök képmásának és ezzel a rendőri szerepén túl magánszemélyiségének médiában való megjelenése okozott – jobb híján az emberi méltósághoz való joggal operálva igyekezett megoldani. Akkor ugyanis csak a magánlak védelméhez való jog került alkotmányos védelem alá az akkor hatályos Alkotmány 59. §-ban a magánszféra védelme kapcsán. Így ezekben az években a méltóságvédelmi alapon csak akkor léphetett fel az Alkotmánybíróság a rendőri képmás védelme érdekében, ha az emberi méltóságát sértő módon jelent az meg a nyilvánosság előtt. Az Alaptörvény 2012-től ezzel szemben kiterjesztette a magánszféra védelmét, és már a magánélet egészének védelme bekerült az alaptörvényi védelem alá a VI. cikk (1) bekezdésében. Ezzel mód nyílt arra, hogy az Alkotmánybíróság ne egy átfogó (normatívan üresebb formula) alapján közelítse meg ezt a kérdést, hanem a rendőr esetében konkrétan felmerülő magánszférája védelme oldaláról. Hiába állt azonban a 4. alaptörvény-módosításban a régi alkotmánybírói határozatok explicit hatályon kívül helyezése, és utána ennek értelmezése kapcsán az akkori alkotmánybírói többség deklarációja a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatban, hogy csak akkor követi mégis a régi alkotmánybírói határozatokat, ha nem volt változás a régi Alkotmány és az új Alaptörvény vonatkozó szabályai szempontjából. Ténylegesen a legtöbb esetben még a testületben lefolytatott éles viták után is megmaradt rendszerint a többség a régi alkotmánybírói határozatok értelmezése mellett. Ez a beállítódás aztán természetesen hozta magával 2012 után még éveken át, hogy egy felületes érvelés után a legtöbb alkotmánybírói határozatnál rögtön megtörtént a visszanyúlás a régi alkotmánybírói határozatokra. Ezért maradt el egy sor esetben, hogy a megváltozott alaptörvényi szabályozás nyomán új érvelést dolgozzunk ki, és így mechanikusan a régi szabályozásból eredő régi érvelési vonalakon történik meg sokszor ma is az ügyek elbírálása.
- [88] Ugyanez történt megítélésem szerint a jelen eset számára az alkotmánybírói gyakorlatot rögzítő Abh1. indokolásában is, és ez megmaradva a méltóságvédelmi érvelésnél nem tért át az új Alaptörvény rendelkezése alapján a rendőrök magánszférához való jogának védelmére. Azóta pedig az Abh1. tartalmazza az alkotmánybírói többség álláspontját e dilemmára. Ez pedig sokkal tágabban vonja meg a rendőri képmás nyilvánosság előtti

megjelenés lehetőségét, mintha a régi alkotmánybíróági gyakorlattal szemben áttért volna az Alaptörvény szerinti elbírálásra. Csak akkor látja megtilthatónak a képmás-megjelenítést, ha az a rendőr méltóságának sérelmét vonná maga után. Ezt nem tudom elfogadni, és ezzel szemben azt kell hangsúlyozni, hogy a rendőr nem közszereplő, csak az állami kényszeralkalmazás végrehajtó eszköze. E szerepén túl egész személyisége a kényszeralkalmazás pontos szabályozásai közben kötelezően háttérbe van tolván, és a másik oldalról ez azt jelenti, hogy egész személyisége megmarad e szerepjátszása közben is a magánszférája részének. Így ennek megmutatása a képmásának megjelenítésével nemcsak akkor sérti magánszférájához való jogát, ha az emberi méltóságát sértő módon történik a képmás-megjelenítés, hanem bármilyen esetben, ha az a jóváhagyása nélkül történt.

[89] Összegezve tehát álláspontomat, a jelenlegi többségi határozattal szemben én úgy látom, hogy elkövetve az Abh1. hibáját, ez a határozat sem veszi górcső alá a régi alkotmányos szabályozástól való eltérést a jelenlegi Alaptörvényben, és megmaradva a méltóságvédelmi érvelésnél, leszűkítve vizsgálja meg a vitatott bírósági ítéleteket. Ha áttérne az általam javasolt érvelési vonalra, és az új Alaptörvény ügyben ténylegesen releváns rendelkezését vonná be – a VI. cikket a magánszféra védelmében –, akkor el kellene állnia a bírói ítélet megsemmisítésétől.

Budapest, 2017. február 14.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

VII. A Kúria határozatai

A Kúria Önkormányzati Tanácsának Köf.5047/2016/2. számú határozata

Az ügy száma: Köf.5047/2016/2.

A tanács tagja: Dr. Kozma György a tanács elnöke; Dr. Balogh Zsolt előadó bíró; Dr. Kalas Tibor bíró

Az indítványozó: Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal (Miskolc, Városház tér 1.)

Az indítványozó képviselője: dr. Jerebák József jogtanácsos

Az érintett önkormányzat: Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata (Miskolc, Városház tér 1.)

Az érintett önkormányzat képviselője: dr. Boholy György ügyvéd (Miskolc, 11. számú Ügyvédi Iroda, Corvin u. 5. fszt. 1.)

Az ügy tárgya: közösségi együttélés szabályainak megsértése

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- megállapítja, hogy Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlésének a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek megszegésének jogkövetkezményeiről szóló 35/2013. (X. 1.) önkormányzati rendelet 12. § (1) és (2) bekezdése törvénysértő, ezért e rendelkezéseket megsemmisíti;
- Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlésének a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek megszegésének jogkövetkezményeiről szóló 35/2013. (X. 1.) önkormányzati rendelet 8. § (1) bekezdés c) pontja, 10. §-a és 12. § (3) bekezdése törvényellenességének megállapítására megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja;
- elrendeli határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét;
- elrendeli, hogy a határozat közzétételére – a Magyar Közlönyben való közzétételt követő nyolc napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon kerüljön sor.

A határozat ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

Az indítvány alapjául szolgáló tényállás

- [1] A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal (a továbbiakban: kormányhivatal) a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 132. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltaknak megfelelően törvényességi felhívással élt, és határidő tűzése mellett kezdeményezte, hogy Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: önkormányzat) módosítsa, illetve helyezze hatályon kívül Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlésének a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek megszegésének jogkövetkezményeiről szóló 35/2013. (X. 1.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Ör.) egyes rendelkezéseit. A törvényességi felhívás egyes elemeit az önkormányzat elfogadta, s ennek eredményeként az Ör.-t módosította a 38/2014. (XII. 19.) rendeletével. Az önkormányzat ugyanakkor nem minden tekintetben tett eleget a törvényességi felhívásban foglaltaknak, a kormányhivatal szerint az Ör.-ben a módosítást követően is fellelhető az indokolatlan párhuzamos szabályozás, az Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdése és a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 3. §-ának sérelme.
- [2] Minderre tekintettel a kormányhivatal a Kúriához fordult, s az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés c) pontjára, valamint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 24. § (1) bekezdés f) pontjára hivatkozva kérte az Ör. 8. § (1) bekezdés c) pontjának, 10. §-ának és 12. §-ának törvényességi vizsgálatát és megsemmisítését.
- [3] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köf.5004/2015/4. számú végzésben az Ör. törvényességi vizsgálatára irányuló eljárást felfüggesztette az Alkotmánybíróság előtt folyamatban lévő 1219/2013., valamint a 716/2014. számú

eljárások befejezéséig. A Kúria Önkormányzati Tanácsa ugyanis egy más ügyben [a Budapest Főváros V. kerület Önkormányzat Képviselő-testületének a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 57/2012. (XII. 21.) önkormányzati rendelet vizsgálata kapcsán] az Alkotmánybírósághoz fordult, s alkotmányos aggályokat fogalmazott meg a Mötv. 8. § (2) bekezdésének, valamint 143. § (4) bekezdés d) pontjának önkormányzati rendelet megalkotására felhatalmazó rendelkezéseivel kapcsolatban.

- [4] Az Alkotmánybíróság a Kúria indítványát a 29/2015. (X. 2.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh.) elutasította. Az Abh. többek között megállapította, hogy a Mötv. támadott rendelkezései meghatározzák a felhatalmazás címzettjeit és tárgyát, ugyanakkor „a felhatalmazás kereteit (...) közvetlenül az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése, valamint az azt közvetítő jogszabályok jelölik ki” [Indokolás (39)].
- [5] A Kúria az Abh.-t követően a felfüggesztett eljárást folytatta.

Az indítvány és az érintett önkormányzat állásfoglalása

- [6] Az indítványozó szerint az Ör. ellentétes az Alaptörvény 32. cikk (2)–(3) bekezdésével, XV. cikk (2) bekezdésével, XXIV. cikkével, Jat. 3. §-ával, a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Sztv.) több rendelkezésével, a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló 41/2010. (II. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 14. és 15. §-ával, az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 28/2011. (IX. 6.) BM rendelet (a továbbiakban: Országos Tűzvédelmi Szabályzat) 575/A. és 592/A. §-ával, a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) 1. § (3) bekezdésével, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 5:5. és 5:13. §-ával.
- [7] Az indítványozó előadta, hogy a Jat. 3. §-a tiltja a párhuzamos szabályozást, az Alaptörvény XXIV. cikke a tisztességes ügyintézéshez való jogot deklarálja, amelyek – a 6/1999. (IV. 21.) AB határozat szerint – gátját képezik a kiszámíthatatlanság okozta jogsérelmek bekövetkezésének.
- [8] Az Ör. 8. § (1) bekezdés c) pontja szerint a közösségi együttélés alapvető szabályaiba ütköző magatartást követ el, aki közterületen lévő virágot, dísznövényt szed, károsít vagy élő növény részeit engedély nélkül begyűjti. Az indítványozó szerint az Ör.-ben meghatározott magatartás az Sztv. 177. § (1) bekezdés a) és b) pontjában foglalt tulajdon elleni szabálysértés magatartásnak feleltethető meg, így magasabb jogszabály által rendezett.
- [9] Az indítványozó álláspontja, hogy az Ör. 10. §-ának egésze törvényt sértő. Az Ör. 10. §-a a többlakásos lakóépületek közösségi együttélési szabályaival összefüggő közösségellenes cselekményeket sorolja fel. Az indítványozó szerint közös bennük, hogy az önkormányzat ezzel átlép a magánjogi viszonyok szabályozásának területére. Az indítványozó az Sztv. 1. §-ában meghatározott szabálysértés fogalmát idézte, amelyből azt a következtetést vont le, hogy a törvényhozás fenntartja magának a jogot, hogy saját maga állapítsa meg azokat a magatartásokat, melyek társadalmi veszélyességüknél fogva a magánjogi jogviszonyok vonatkozásában jogellenesnek és szankcionálhatónak minősülnek. Az önkormányzatok – az Alaptörvény 32. cikkét is figyelembe véve – a magánjogi szférát érintő magatartási szabályokat nem vonhatják szabályozás alá.
- [10] Az indítvány ezt követően az Ör. 10. §-ába foglalt egyes magatartásokat ütközteti magasabb szintű jogszabályokkal, így a társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény 26. §-a alapján kifejti, hogy a társasházi házirend megsértése esetén a birtokosnak lehetősége van a Ptk. szerint birtokvédelmet kérni, más esetekben az Sztv.-ben foglalt tényállások (pl. csendháborítás) valósul meg. Állattartás szabályainak a megszegése esetén a Korm. rendelet az irányadó [s nem az Ör. 10. § (11) bekezdése], az Ör. 10. § (4) bekezdésével összefüggésben rámutat, hogy a tűzvédelmi menekülési utak elzárása esetén az Országos Tűzvédelmi Szabályzat szerint kell eljárni.
- [11] Az indítványozó akként összegez, hogy az Ör. 10. §-a olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyeket más magasabb szintű jogszabályok már szabályoznak, ezek alapján más szervek hatáskörébe tartozó közigazgatási eljárások folytathatók, amelyek eredményeként szankcionálható a jogsértő magatartás vagy mulasztás.
- [12] Az indítványozó végül az Ör. 12. §-ának kérte a törvényességi vizsgálatát. Ez a rendelkezés az életvitelszerű lakhatásra alkalmas ingatlan ismértévé teszi – többek között – azt, hogy az egy főre eső lakrész érje el a hat négyzetmétert, közigazgatási bírsággal szankcionálja a szabályai megsértését. Az indítványozó ezzel kapcsolatban kifejtette, hogy az Nytv. szabályozza a személyi adat- és lakcímnnyilvántartást. Az Nytv.-nek nem célja a lakhatás körülményeit vizsgálni, nem határoz meg semmilyen önálló vagy más jogszabályból eredő lakás- vagy lakóhelyiség fogalmat, hanem az 5. § (2) bekezdése alapján minden olyan helyzetet ilyennek tekint, ahol valaki ténylegesen él. Az Nytv. nem ad felhatalmazást a helyi önkormányzatok számára e tárgykörben szabályozás megalkotására.
- [13] Az indítványozó kifejtette, hogy az Ör. 12. § (1)–(2) bekezdéseinek végrehajtása veszélyezteti az Nytv. 1. § (3) bekezdésben meghatározott szabályozás célját, annak érvényesülését.

- [14] Az indítványozó felhívta a figyelmet arra, hogy számos oktatási, szociális és egészségügyi ellátás feltétele a magyarországi lakóhely, az Ör.-beli szabályozás társadalmi helyzet alapján történő megkülönböztetésre vezethet, amely ellentétes az Alaptörvény XV. cikkével. Az Ör. 12. §-a továbbá normatív módon határozza meg a tulajdonnal való rendelkezés részleteit, magatartási szabályai a lakhatás és az ingatlanral való rendelkezés módját, azzal, hogy a lakás céljával szolgáló ingatlan négyzetméterben meghivatkozott méretét határozzák meg.
- [15] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Bszi. 52. §-a alapján megküldte az indítványt az önkormányzatnak az indítvánnyal kapcsolatos állásfoglalása beszerzése céljából.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa döntésének indokolása

- [16] A Kúria a döntését az alábbiakkal indokolja.
- [17] I. A Kúria megítélése szerint az Ör. 8. § (1) bekezdés c) pontjának törvényellenességét nem lehet megállapítani a párhuzamos szabályozás tilalma és az Sztv. 177. § (1) bekezdésébe ütközés alapján.
- [18] Az Sztv. 177. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerint, aki
- ötvenezer forintot meg nem haladó értékre lopást, sikkasztást, jogtalan elsajátítást, orgazdaságot,
 - ötvenezer forintot meg nem haladó kárt okozva csalást, szándékos rongálást követ el, úgyszintén, aki e cselekmények elkövetését megkísérli, szabálysértést követ el.
- [19] Az Ör. 8. § (1) bekezdés támadott c) pontja az Sztv.-től konkrétabb magatartást határoz meg, amikor a közösségi együttélés alapvető szabályaiba ütközőnek tartja azt, ha valaki „közterületen lévő virágot, dísznövényt szed, károsít vagy élő növény részeit engedély nélkül begyűjti.” Az Sztv.-ben és az Ör.-ben szabályozott magatartások nem fedik le teljesen egymást. Az Ör. 8. § (1) bekezdés c) pontjának szövegéből következően ez a rendelkezés adott esetben szankcionálhat olyan tevékenységet is, ami tulajdoni sérelmet nem igazán okoz. Maga a szabályozási cél sem teljesen azonos: az Sztv.-ben kifejezetten a tulajdon védelme a cél, míg az Ör.-ben a közterületen lévő növények (elsődlegesen a közterületek esztétikai megjelenésének) a védelme.
- [20] Megjegyzendő továbbá, hogy a Kúria egy másik döntésében, a Köf.5052/2015/2. számú határozatában nem tartotta törvénytörőnek az abban vizsgált önkormányzati rendelet azon szövegrészét, amely szerint megsérti a közösségi együttélés szabályait az, „aki közterületen lévő növényzetet (fák, cserjék, virágok, gyepek) és a zöldterületek egyéb elemeit, tartozékait, felszerelési tárgyait gondatlanul megrongálja, károsítja vagy elpusztítja”.
- [21] Mindezeket is figyelembe véve a Kúria úgy ítélte meg, hogy az Ör. 8. § (1) bekezdés c) pontjába foglalt hasonló magatartásról sem állapítható meg a törvénytörés. Erre tekintettel a Kúria az Ör. 8. § (1) bekezdés c) pontja megsemmisítésére irányuló indítványt a Bszi. 55. § (3) bekezdése alapján elutasította.
- [22] II. Az Ör. 10. §-a tizenöt magatartást nevesít, mint amelyek a közösségi együttélés szabályaiba ütköznek. Így például megsérti a közösségi együttélés szabályait aki másoknak zavaró módon zajt, bűzt, füstöt, port vagy egyéb más zavaró hatást okoz; hulladékot, göngyöleget nem a saját gyűjtőedényben helyezi el, annak elszállításáról nem gondoskodik; ingatlanának felújításával kapcsolatban keletkezett szennyeződést, hulladékot, törmelékét a közös használatú területekről naponta nem távolítja el; nem éghető, háztartásinak nem tekinthető hulladékot, nagyobb tárgyakat az épület közös használatú helyiségeiben, területein tárol, azok elszállításáról nem gondoskodik; szőnyeget, matracot, takarítási eszközt, vagy más hasonló funkcióval rendelkező tárgyat erkélyen, loggián, ablakon, lépcsőházak függőfolyosóján, korlátjain porol, leseper, kiráz; nyílászárón keresztül folyadékot önt ki, hulladékot, dohánycikket vagy egyéb tárgyat kidob stb.
- [23] Az indítványozó törvényességi aggálya e szabályokkal kapcsolatban, hogy az önkormányzat a magánjogi viszonyok szabályozásának területére lépett. A Kúria megítélése szerint ez az aggály szoros összefüggésben van a rendeletalkotásra felhatalmazó rendelkezéssel (annak alkotmányosságával). A Mötv. általában tesz lehetővé rendeletalkotást a közösségi együttélés szabályozása tekintetében. A Mötv. 143. § (4) bekezdés d) pontja alapján nem mondható, hogy az, a többlakásos társasházak közösségi együttélési szabályainak megalkotására nem vonatkozik.
- [24] A Kúria – ezen ügyben is, az eljárás korábbi felfüggesztése révén – a Mötv. 143. § (4) bekezdés d) pontjában foglalt felhatalmazás alkotmányossági vizsgálatát azért kezdeményezte az Alkotmánybíróságnál, mert álláspontja az volt, hogy a törvényi felhatalmazás túl tág. A Kúria szerint ugyanis az a felhatalmazó rendelkezés, hogy a helyi önkormányzatok meghatározhatják „továbbá a közösségi együttélés alapvető szabályait, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeit” beazonosíthatatlanná teszi a delegált jogalkotási hatáskör alkotmányossági kereteit, és akadályt képez az Alaptörvényben szabályozott jogforrási hierarchia hatékony, érdemi bírósági védelmének. Az Alkotmánybíróság a már említett Abh.-ban ezt a kúriai álláspontot nem osztotta, így jelen ügyben az Ör. 10. §-a törvényellenességének megállapítására sincs lehetőség.

- [25] Ami az indítványozó által kifejtett egyes aggályokat illeti – nevezetesen, hogy a Ptk. alapján birtokvédelemnek van helye, illetve hogy a Korm. rendelet vagy az Országos Tűzvédelmi Szabályzat is tartalmaz az adott tárgyban rendelkezéseket – a Kúria arra az álláspontra helyezkedett, hogy ez a párhuzamos szabályozás szükségképpen következik az adott tárgyban rendeletalkotásra történő felhatalmazás jellegéből. E körben a Kúria törvénysértést csak akkor tud megállapítani, ha a támadott önkormányzati szabályok tételesen ellentétben állnak valamely magasabb szintű jogszabállyal. Ilyet azonban az indítványozó az Ör. 10. §-a tekintetében nem valószínűsített.
- [26] A fentiekre tekintettel a Kúria az Ör. 10. §-a megsemmisítésére irányuló indítványt a Bszi. 55. § (3) bekezdése alapján elutasította.
- [27] III. Az Ör. 12. § (1) bekezdése szerint több százezer forint közigazgatási bírsággal sújtható, aki életvitelszerű lakhatásra nem alkalmas ingatlanban biztosít lakhatási lehetőséget más természetes személy számára. Az Ör. 12. § (2) bekezdése meghatározza, hogy mi minősül életvitelszerű lakhatásra alkalmas ingatlan. E körben – az Ör. 12. § (2) bekezdés b) pontja szerint – feltétel, hogy az ingatlanban lakó, illetve lakni kívánó személyek száma alapján az egy főre eső lakrészt alapterületének mértéke érje el a hat négyzetmétert.
- [28] A Kúria több esetben vizsgált már olyan önkormányzati rendeletet, amely az egy főre eső lakrészt minimumát meghatározta, vagy úgy, mint a lakcímre való bejelentkezés feltételét, vagy úgy – mint jelen ügyben – az életvitelszerű lakhatás feltételét. Ezzel szemben áll – amit az indítványozó ki is emelt –, hogy az oktatási, szociális és egészségügyi ellátás feltétele nem egyszer a magyarországi lakóhely, így ez az önkormányzati szabályozás társadalmi helyzet alapján történő megkülönböztetésre vezethet.
- [29] Az Ör. 12. § (1) bekezdése értelmében „A közösségi együttélés alapvető szabályaiba ütköző magatartást követ el és természetes személy esetében kettőszázezer forintig, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet esetében nyolcszázezer forintig terjedő közigazgatási bírsággal sújtható az ingatlan tulajdonosa, bérlője, az ingatlan felett más jogcímen rendelkezni jogosult, ha életvitelszerű lakhatásra nem alkalmas ingatlanban biztosít lakhatási lehetőséget más természetes személy számára.”
- [30] Az Abh. értelmében a közösségi együttélés helyi szabályozásának kereteit közvetlenül az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése, valamint az azt közvetítő jogszabályok jelölik ki [39]. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése az alapjogok korlátozására irányadó alkotmányi tételt fogalmazza meg, az Ör. 12. § (1) bekezdése tekintetében az indítványozó által felvetett tulajdonsérelem vonatkozásában a közvetítő jogszabály a Ptk. A Ptk. 5:13. § (2) bekezdése szerint a tulajdonost megilleti különösen a birtoklás, a használat, a hasznosítás, a hasznok szedésének és a rendelkezés joga.
- [31] Az Ör. 12. § (1) bekezdése – ahogy a kormányhivatal indítványozó is utal rá – a tulajdonnal való rendelkezés korlátját fogalmazza meg akkor, amikor szankciót alkalmaz az ingatlan tulajdonosa, bérlője, az ingatlan felett más jogcímen rendelkezni jogosult irányába, ha lakhatási lehetőséget biztosít más természetes személy számára. A tulajdon közérdekű korlátozhatóságát tekintve az mondható, hogy az Ör. 12. § (1) bekezdésében foglalt a tulajdonnal való rendelkezés korlátozása (önmagában a lakhatási lehetőség biztosításának szankcionálása) mögött nem mutatható fel legitim cél. Bár az Ör. 12. § (1) bekezdése nem minden, csak az életvitelszerű lakhatásra nem alkalmas ingatlanban történő lakhatás biztosítását szankcionálja, azonban ez, a rendelkezési jog korlátozása szempontjából nem releváns: amennyiben az ingatlan nem alkalmas az életvitelszerű lakhatásra (pl. életveszélyes) a jogrendszer más szankciói lépnek be, amelyek értelemszerűen kiállják a tulajdonkorlátozás próbáját (pl. az emberi élet védelme érdekében).
- [32] Az Ör. 12. § (1) bekezdésben meghatározott „életvitelszerű lakhatásra” alkalmas ingatlan fogalmát az Ör. 12. § (2) bekezdése határozza meg. E szerint: „Életvitelszerű lakhatásra alkalmas az az ingatlan:
a) mely megfelel a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény [a továbbiakban: Ltv.] 91/A. § 6. pontjában meghatározott feltételeknek,
b) amelyben az ingatlanban lakó, illetve lakni kívánó személyek száma alapján az egy főre eső lakrészt alapterületének mértéke eléri a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 105. § (2) bekezdésében is meghatározott hat négyzetmétert.”
- [33] Az Ltv. 91/A. § 6. pontja a szükséglakás fogalmát határozza meg az Ltv. alkalmazásban. A szükséglakás törvényi fogalma a lakásbérlet esetében, és a közösségi együttélés szabályainak önkormányzati megfogalmazása egymással semmilyen összefüggést nem mutat, az Ltv. 91/A. § 6. pontjának az Ör.-be történő felvétele (ráadásul az Ör. nemcsak a lakásbérletre, hanem a saját tulajdonú ingatlanra is vonatkozik) jogbizonytalanságot eredményez. A Jat. 3. §-ába foglalt párhuzamos szabályozás tilalma a Jat. 2. § (1) bekezdése szerinti szabályozási egyértelműség jogbiztonsági követelménye által okoz törvénysértést.
- [34] A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a gyermekvédelemről szól. A 105. § a nevelőszülői rendszerbe illesztve a nevelőszülő feladatairól rendelkezik. Az Ör. 12. § (2) bekezdés b) pontjában hivatkozott szabály szerint:

„A gondozott gyermek elhelyezésére száraz, világos, jól fűthető lakás alkalmas. Biztosítani kell a nevelőszülők és a gyermekek külön szobában való elhelyezését, ahol a gyermekek személyes élettere legalább 6 m² legyen. A lakásnak a mindennapi életvitelhez szükséges bútorokkal, berendezési tárgyakkal, eszközökkel felszereltnek kell lennie. Nem érheti a gondozott gyermeket hátrány a családban nevelkedő más gyermek elhelyezéséhez és ellátásához viszonyítva.” Az Ör. e szabályrendszerből csak a 6 m²-t emeli ki. A Kúria megítélése szerint ebben az esetben is ugyanaz a törvénysértés áll fenn, mint az Ör. 12. § (2) bekezdés a) pontja esetén, nevezetesen a hivatkozott magasabb szintű jogszabály semmilyen összefüggésben nem áll az Ör. szabályozási tárgyával. Az Ör. 12. § (2) bekezdés b) pontja értelemszerűen nem csak a nevelőszülői jogviszonyra és nem csak a gyermekekre vonatkozik, a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet Ör.-ben történő szerepeltetése a jogbiztonságot sérti.

- [35] Mindezekon túl az az önkormányzati szabályozás, amely a közösségi együttélés szabályainak megsértését állapítja meg akkor, ha valakire nem jut 6 m² élettér – ahogy az indítvány is fogalmaz – az a társadalmi helyzet alapján történő megkülönböztetésre vezet (de sérti az esélyegyenlőség elvét is a szociális, oktatási lehetőségekhez való hozzáférés magyarországi lakóhelyhez kötöttsége alapján). Az önkormányzatoknak is figyelembe kell venni az Alaptörvény XV. cikk (4) bekezdését, amely szerint Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.
- [36] A fentiek alapján a Kúria megállapította, hogy az Ör. 12. (1)–(2) bekezdése ellentétben áll a Jat. felhívott rendelkezéseivel, ezért azokat a Bszi. 55. § (2) bekezdés a) pontja alapján megsemmisítette.
- [37] Az Ör. 12. § (3) bekezdése valójában az „önkéntes lakásfoglalás” egy formájához fűz szankciót, amikor kimondja, hogy „A közösségi együttélés alapvető szabályaiba ütköző magatartást követ el és természetes személy esetében kettő-százézer forintig terjedő közigazgatási bírsággal sújtható az, aki az ingatlan tulajdonosa, bérlője, az ingatlan felett más jogcímen rendelkezni jogosult hozzájárulása nélkül életvitelszerű tartózkodás céljából lép, arra nem alkalmas ingatlan birtokába.”
- [38] A Kúria megítélése szerint ebben az esetben sem a tulajdonhoz való jog sérelmét, sem a társadalmi helyzet szerinti megkülönböztetést nem lehet megállapítani. Az Ör. 12. § (3) bekezdése egy jogellenes magatartáshoz – a lakásfoglalás egy formájához – fűz szankciót, amely ugyan a Ptk. szerinti birtokvédelem körében is értékelhető, de ez a szabályozási kör – ahogy például az Ör. 8. § (1) bekezdés c) pontjában a közterületen lévő virágok károsítása – a Mötv. 143. § (4) bekezdés d) pontjában foglalt felhatalmazás által lehetővé tett szabályozás keretei között marad.
- [39] A fentiekre tekintettel a Kúria az Ör. 12. § (3) bekezdése törvényellenességét nem állapította meg, a megsemmisítésére irányuló indítványt a Bszi. 55. § (3) bekezdése alapján elutasította.

A döntés elvi tartalma:

- [40] Törvénysértő és az Alaptörvénnyel is ellentétes az az önkormányzati szabályozás, amely a közösségi együttélés alapvető szabályaiba ütköző magatartásnak minősíti annak lakhatását, akire nem jut 6 m² lakrész.

Alkalmazott jogszabályok

- [41] Alaptörvény XIII. cikk XV. cikk; 2010. évi CXXX. törvény 2. § (1) bekezdés, 3. §; 2011. évi CLXXXIX. törvény 143. § (4) bekezdés d) pont

Záró rész

- [42] A Magyar Közlönyben és az önkormányzati rendelettel azonos módon való közzététel elrendelésére a Bszi. 55. § (2) bekezdés b) és c) pontja alapján került sor.
- [43] A döntés elleni jogorvoslatot a Bszi. 49. §-a zárja ki.

Budapest, 2017. január 31.

Dr. Kozma György s. k. a tanács elnöke; Dr. Balogh Zsolt s. k. előadó bíró; Dr. Kalas Tibor s. k. bíró

IX. Határozatok Tára

A köztársasági elnök 51/2017. (II. 21.) KE határozata kitüntetés adományozásáról

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés f) pontja, illetve a Magyarország címerének és zászlajának használatáról, valamint állami kitüntetéseiről szóló 2011. évi CCII. törvény 18. § (1) bekezdése alapján – a miniszterelnök előterjesztésére –

a magyar–montenegrói politikai, gazdasági és kulturális kapcsolatok fejlesztése, valamint az Észak-atlanti Szerződés Szervezetének bővítése érdekében végzett tevékenysége elismeréseként
Mirsad Bibović Montenegró budapesti nagykövete részére a

MAGYAR ÉRDEMREND
tisztkeresztje
polgári tagozata

kitüntetést adományozom.

Budapest, 2017. február 6.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2017. február 9.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

KEH ügyszám: VIII-1/00755-2/2017.

A köztársasági elnök 52/2017. (II. 21.) KE határozata dandártábornok szolgálati viszonyának megszüntetéséről

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés e) pontja, valamint a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény 32. § (1) bekezdése, 80. § (2) bekezdés d) pontja és 86. § (2) bekezdés e) pontja alapján – a belügyminiszter javaslatára – *dr. Takács Árpád* tűzoltó dandártábornok hivatásos szolgálati viszonyát 2017. február 11-ei hatállyal felmentéssel megszüntetem.

Budapest, 2017. február 10.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2017. február 14.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

KEH ügyszám: IV-6/00866-2/2017.

**A köztársasági elnök 53/2017. (II. 21.) KE határozata
bírói kinevezésről**

Az Alaptörvény 9. cikk (3) bekezdés k) pontja, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 3. § (2) bekezdése alapján – az Országos Bírószági Hivatal elnökének javaslatára – *dr. Őri Aliz Il dikót* a 2017. február 15. napjától 2020. február 14. napjáig terjedő időtartamra bírónak kinevezem.

Budapest, 2017. február 10.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

KEH ügyszám: IV-4/00727-2/2017.

**A köztársasági elnök 54/2017. (II. 21.) KE határozata
bírói kinevezésről**

Az Alaptörvény 9. cikk (3) bekezdés k) pontja, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 3. § (2) bekezdése alapján – az Országos Bírószági Hivatal elnökének javaslatára – *dr. Bana Ádámot* a 2017. február 15. napjától 2020. február 14. napjáig terjedő időtartamra bírónak kinevezem.

Budapest, 2017. február 10.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

KEH ügyszám: IV-4/00727-3/2017.

A Kormány 1092/2017. (II. 21.) Korm. határozata a Tokaj, Felső-Tisza és Nyírség kiemelt turisztikai fejlesztési térség meghatározásáról és a térségben megvalósítandó egyes fejlesztések megvalósításához szükséges források biztosításáról

A Kormány

1. elfogadja a részére bemutatottak szerint a Tokaj, Felső-Tisza és Nyírség kiemelt turisztikai fejlesztési térség 2017–2020 időszakra szóló stratégiai fejlesztési programját (a továbbiakban: fejlesztési program),
2. felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy tegyen javaslatot a Kormány részére a Tokaj, Felső-Tisza és Nyírség kiemelt turisztikai fejlesztési térség területének megállapításához szükséges jogszabály-módosításra az 1. melléklet szerint,
Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
Határidő: azonnal
3. egyetért a Tokaj, Felső-Tisza és Nyírség kiemelt turisztikai fejlesztési térség tekintetében a 2. melléklet 1–4. pontjában és a 3. melléklet 1–4. pontjában foglalt táblázatok B oszlopában meghatározott fejlesztések megvalósításának szükségességével, és azokhoz a táblázatok C oszlopában meghatározott forrásoknak a táblázatok D oszlopa szerinti biztosításával,
4. a 3. pontban meghatározottak érdekében felhívja
 - a) a nemzeti fejlesztési minisztert és a nemzetgazdasági minisztert, hogy – a szakpolitikai felelősök bevonásával – készítsék elő és terjesszék a Kormány elé az általuk vezetett minisztériumban működő irányító hatóságok által végrehajtott operatív programok éves fejlesztési keretének módosítására vonatkozó azon javaslatukat, amely a 2. mellékletben meghatározott fejlesztések szerepeltetésére irányul,
Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter
nemzetgazdasági miniszter
Határidő: 2017. június 30.
 - b) a Miniszterelnökséget vezető minisztert, a nemzeti fejlesztési minisztert és a nemzetgazdasági minisztert, hogy – a szakpolitikai felelősök bevonásával – gondoskodjanak az éves fejlesztési keretéről szóló kormányhatározatokban már szereplő, a 2. mellékletben meghatározott fejlesztések esetén a felhívások meghirdetéséről, a mielőbbi kötelezettségvállalásokról, illetve a támogatási szerződések megkötéséről,
Felelős: Miniszterelnökséget vezető miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter
nemzetgazdasági miniszter
Határidő: 2017. június 30.
 - c) a nemzetgazdasági minisztert, hogy biztosítsa a 2. mellékletben meghatározott fejlesztések megvalósításához szükséges többlet-kötelezettségvállalások fedezetét,
Felelős: nemzetgazdasági miniszter
Határidő: 2017. június 30.
5. felhívja a Miniszterelnökséget vezető minisztert és a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy az operatív programok keretében megvalósítani tervezett, 2. mellékletben meghatározott fejlesztések uniós forrásból történő támogatásának meghiúsulása esetén a finanszírozásról nyújtsanak be előterjesztést a Kormány részére,
Felelős: Miniszterelnökséget vezető miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter
Határidő: 2017. június 30.
6. felhívja a Miniszterelnökséget vezető minisztert, hogy – a 4. melléklet szerinti, határon átnyúló együttműködési programból származó források rendelkezésre állása és a partnerország egyetértése esetén – gondoskodjon a 4. mellékletben meghatározott fejlesztési javaslat tekintetében a pályázati felhívások meghirdetéséről,
Felelős: Miniszterelnökséget vezető miniszter
Határidő: 2017. november 30.
7. felhívja a nemzetgazdasági minisztert és a Modern Városok Programban érintett fejlesztések tekintetében a Miniszterelnökséget vezető minisztert, hogy a 2017–2020. költségvetési évekre gondoskodjanak a Tokaj, Felső-Tisza és Nyírség kiemelt turisztikai fejlesztési térség területén hazai forrásból megvalósuló fejlesztések forrásainak biztosításáról a 3. melléklet szerint, a nemzeti fejlesztési miniszter által jelzett következő évi forrásigénynek megfelelően,

Felelős: nemzetgazdasági miniszter
Miniszterelnökséget vezető miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: 2017. évben: a felmerülés ütemében
2018. és 2020. közötti években: a 2018., a 2019. és a 2020. évi központi költségvetés tervezése során

8. felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy – a belügyminiszterrel együttműködve –
- a 2. és 3. mellékletében meghatározott fejlesztésekhez szükséges vízügyi engedélyezési feltételeket vizsgálja meg, és gondoskodik arról, hogy azok a vízügyi jogszabályokban meghatározottaknak megfelelően kerüljenek megvalósításra,
 - vizsgálja meg a már megvalósult, illetve megvalósítani tervezett vízügyi beruházások által és a fejlesztési programmal érintett területek közötti esetleges átfedéseket az európai uniós támogathatósági és elszámolhatósági szabályokra való tekintettel,
 - kezdemenyezzen rendszeres egyeztetést – az Országos Vízügyi Főigazgatóság útján – a fejlesztések tervezésének további fázisaiban a vagyonkezelésért felelős, illetékes vízügyi szervezetekkel, ha a fejlesztési programban bemutatott fejlesztések jelenlegi kidolgozottsága azt szükségessé teszi,
- Felelős:* nemzeti fejlesztési miniszter
belügyminiszter
- Határidő:* 2017. június 30.
9. felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy a Tokaj, Felső-Tisza és Nyírség kiemelt turisztikai fejlesztési térség területét érintő, e határozatban foglalt, több kormányzati szerv együttműködését igénylő feladatok megvalósítását a Magyar Turisztikai Ügynökség Zártkörűen Működő Részvénytársaság bevonásával koordinálja,
- Felelős:* nemzeti fejlesztési miniszter
- Határidő:* folyamatos
10. felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy a Magyar Turisztikai Ügynökség Zártkörűen Működő Részvénytársaság bevonásával 2017. első félévétől 2020. második félévéig évente készítsen jelentést a Kormány számára az e határozatban előírt feladatok teljesítéséről,
- Felelős:* nemzeti fejlesztési miniszter
- Határidő:* tárgyfélévet követő egy hónapon belül, első alkalommal: azonnal
utolsó alkalommal: 2021. január 31-ig
11. felhívja a Miniszterelnökséget vezető minisztert, a nemzeti fejlesztési minisztert és a nemzetgazdasági minisztert, hogy a 3., a 4. és a 7. pont szerinti feladatok összehangolt megvalósítása érdekében a támogatási konstrukciók előkészítési feladataiba vonják be a Tokaj Borvidék Fejlesztési Tanácsot, és a véleményét vegyék figyelembe a tervezés folyamán,
- Felelős:* Miniszterelnökséget vezető miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter
nemzetgazdasági miniszter
- Határidő:* folyamatos
12. felkéri a Tokaj Borvidék Fejlesztési Tanácsot, hogy a fejlesztési program
- megvalósulásának folyamatát kísérfje nyomon,
 - megvalósításáról a nemzetgazdasági miniszter útján háromévente adjon tájékoztatást a Kormány részére, és
 - felülvizsgálatát kezdeményezze, ha az szükséges,
13. felhívja a Miniszterelnökséget vezető minisztert, hogy tegyen javaslatot a Kormány részére annak érdekében, hogy az érintett operatív programok monitoring bizottságába történő részvétellel felkérhetővé váljon a Tokaj Borvidék Fejlesztési Tanács elnöke vagy képviselője,
- Felelős:* Miniszterelnökséget vezető miniszter
- Határidő:* azonnal
14. felhívja a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy
- gondoskodik – a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen működő Részvénytársaság útján – az e határozat szerinti feladatok szakmai koordinációját ellátó, a Magyar Állam 100%-os tulajdonában álló nonprofit gazdasági társaság (a továbbiakban: Társaság) zártkörűen működő részvénytársaság vagy korlátolt felelősségű társaság formájában történő létrehozásáról,
 - gondoskodik arról, hogy a Társaságban az államot megillető társasági részesedés feletti tulajdonosi jogokat gyakorló gazdasági társaság kijelölésre kerüljön, és dolgozza ki az ehhez szükséges jogszabály tervezetét,

Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: 2017. június 30.

15. felhívja a nemzetgazdasági minisztert, hogy a nemzeti fejlesztési miniszter kezdeményezése alapján gondoskodjon a Társaság megalapításához és működésének megindításához szükséges legfeljebb 250 millió forint költségvetési forrás biztosításáról.

Felelős: nemzetgazdasági miniszter

nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: 2017. június 30.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1092/2017. (II. 21.) Korm. határozathoz

A Tokaj, Felső-Tisza és Nyírség kiemelt turisztikai fejlesztési térséget alkotó 105 település

1. Tokaj kiemelt turisztikai fejlesztési térség

- 1.1. Abaújkér
- 1.2. Abaújszántó
- 1.3. Abaújvár
- 1.4. Alsóberecki
- 1.5. Alsóregmec
- 1.6. Abaújkér-Aranyospusztá
- 1.7. Baskó
- 1.8. Bekecs
- 1.9. Bodroghalom
- 1.10. Bodrogkeresztúr
- 1.11. Bodrogkisfalud
- 1.12. Bodrogolaszi
- 1.13. Boldogkőújfalu
- 1.14. Boldogkőváralja
- 1.15. Bózsza
- 1.16. Cigánd
- 1.17. Encs
- 1.18. Erdőbénye
- 1.19. Erdőhorváti
- 1.20. Felsőberecki
- 1.21. Filkeháza
- 1.22. Füzér
- 1.23. Füzérkajata
- 1.24. Füzérkomlós
- 1.25. Füzérradvány
- 1.26. Golop
- 1.27. Gönc
- 1.28. Györgyterlő
- 1.29. Háromhuta
- 1.30. Hejce
- 1.31. Hercegkút
- 1.32. Hernádvécse
- 1.33. Hollóháza
- 1.34. Karcsa
- 1.35. Karos

- 1.36. Kéked
 - 1.37. Kishuta
 - 1.38. Komlóska
 - 1.39. Korlát
 - 1.40. Legyesbénye
 - 1.41. Mád
 - 1.42. Makkoshotyka
 - 1.43. Mezőzombor
 - 1.44. Mikóháza
 - 1.45. Mogyoróska
 - 1.46. Monok
 - 1.47. Nagyhuta
 - 1.48. Olaszliszka
 - 1.49. Pácin
 - 1.50. Pálháza
 - 1.51. Pányok
 - 1.52. Pusztafalu
 - 1.53. Rakamaz
 - 1.54. Rátka
 - 1.55. Regéc
 - 1.56. Sárazsadány
 - 1.57. Sárospatak
 - 1.58. Sátoraljaújhely
 - 1.59. Sima
 - 1.60. Szegi
 - 1.61. Szegilong
 - 1.62. Szerencs
 - 1.63. Tállya
 - 1.64. Tarcal
 - 1.65. Telkibánya
 - 1.66. Tokaj
 - 1.67. Tolcsva
 - 1.68. Vágáshuta
 - 1.69. Vajdácaska
 - 1.70. Vámosújfalú
 - 1.71. Viss
 - 1.72. Vizsoly
 - 1.73. Zalkod
2. Felső-Tisza kiemelt turisztikai fejlesztési térség
- 2.1. Csaroda
 - 2.2. Dombrád
 - 2.3. Gyulaháza
 - 2.4. Kécske
 - 2.5. Kistar
 - 2.6. Kisvárdá
 - 2.7. Komlódtótfalu
 - 2.8. Kölcse
 - 2.9. Mezőladány
 - 2.10. Nagyar
 - 2.11. Panyola
 - 2.12. Penyige
 - 2.13. Szabolcs
 - 2.14. Szabolcsveresmart
 - 2.15. Szatmárcseke

- 2.16. Tákos
- 2.17. Tarpa
- 2.18. Tiszabecs
- 2.19. Tiszakanyár
- 2.20. Tiszamogyorós
- 2.21. Tiszatelek
- 2.22. Tivadar
- 2.23. Tuzsér
- 2.24. Túristvándi
- 2.25. Vásárosnamény
- 3. Nyírség kiemelt turisztikai fejlesztési térség
 - 3.1. Baktalórántháza
 - 3.2. Érpatak
 - 3.3. Levelek
 - 3.4. Máriapócs
 - 3.5. Nyírbátor
 - 3.6. Nyíregyháza
 - 3.7. Vaja

2. melléklet az 1092/2017. (II. 21.) Korm. határozathoz

1. Tokaj kiemelt turisztikai térség európai uniós finanszírozású fejlesztései

	A	B	C	D
1.	Fejlesztés típusa	Fejlesztés megnevezése	Indikatív támogatási keret (Mrd Ft)	Finanszírozás forrása
2.	Világörökségi helyszínek fejlesztése	a) Tokaj: aa) Óvárosi parti sétány kiépítése, ab) Belvárosi sétálóutca egységes szerkezetű átépítése, ac) Tokaji bormúzeum látogatóközponttá alakítása, b) Sátoraljaújhely, Ungvári pincesor fejlesztése, c) Tállya, evangélikus templom felújítása, d) Tarcal, Szüretelőház fejlesztése, e) Bodrogkeresztúr: ea) Római katolikus templom felújítása, eb) Csodarabbi kiállítás, bemutatótér és rendezvényhelyszín, f) Mád történelmi főutcájának rekonstrukciója közösségi nagy rendezvények céljára, g) Tolcsva, Rákóczi-kastély és pince	3,50	GINOP-7.1.6
3.	Kulturális turizmus fejlesztése	A füzérradványi Károlyi-kastély turisztikai célú funkcióbővítő fejlesztése	1,50	GINOP-7.1.1
4.	Kulturális turizmus fejlesztése	A füzéri vár turisztikai célú fejlesztése	1,50	GINOP-7.1.1

5.	Aktív turizmus fejlesztése	Kerékpáros infrastruktúra-fejlesztések Tokaj-Hegyalján	1,50	GINOP-7.1.2
6.	Aktív turizmus fejlesztése	A Felső-Tisza vízi turizmusának komplex fejlesztése 1. ütem	0,40	GINOP-7.1.2
7.	Közlekedésfejlesztés	Mezőzombor–Sátoraljaújhely vasútvonal szűk keresztmetszet kiváltás és villamosítás	21,10	IKOP-3.2.0

2. Felső-Tisza kiemelt turisztikai térség európai uniós finanszírozású fejlesztései

	A	B	C	D
1.	Fejlesztés típusa	Fejlesztés megnevezése	Indikatív támogatási keret (Mrd Ft)	Finanszírozás forrása
2.	Szálláshelyfejlesztés	Nemzetközi sportturisztikai kapacitásfejlesztés	0,95	Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP)
3.	Kulturális turizmus fejlesztése	A kisvárdai vár turisztikai célú fejlesztése	1,50	GINOP-7.1.1
4.	Kulturális turizmus fejlesztése	A komlódtótfalui Becsky-Kossuth-kúria turisztikai célú fejlesztése	0,28	Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP)

3. Nyírség kiemelt turisztikai térség európai uniós finanszírozású fejlesztései

	A	B	C	D
1.	Fejlesztés típusa	Fejlesztés megnevezése	Indikatív támogatási keret (Mrd Ft)	Finanszírozás forrása
2.	Kulturális turizmus fejlesztése	Bencs Villa turisztikai hasznosítása	0,28	TOP-6.1.4
3.	Attrakciófejlesztés	Nyíregyházi Állatpark fejlesztése	1,50	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (a továbbiakban: TOP) többlet-kötelezettségvállalás terhére
4.	Kulturális turizmus fejlesztése	A nyíregyházi Szabadtéri Színpad felújítása	1,10	TOP többlet-kötelezettségvállalás terhére
5.	Kulturális turizmus fejlesztése	Sóstói Múzeumfalú fejlesztése	1,50	TOP többlet-kötelezettségvállalás terhére
6.	Gyógyhelyfejlesztés	Nyíregyháza–Sóstógyógyfürdő komplex turisztikai fejlesztése	1,00	GINOP-7.1.3

4. Kiemelt térségi szintű, európai uniós finanszírozású fejlesztések

	A	B	C	D
1.	Fejlesztés típusa	Fejlesztés megnevezése	Indikatív támogatási keret (Mrd Ft)	Finanszírozás forrása
2.	Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	A standard pályázati felhívás várható fejlesztései	10,14	TOP-1.2.1
3.	Turisztikailag frekventált térségek integrált termék és szolgáltatás fejlesztése	Mintagazdaságok hálózatának kialakítása (borút)	0,40	GINOP-7.1.9
4.	Turisztikailag frekventált térségek integrált termék és szolgáltatás fejlesztése	Gasztronómiai és borturisztikai mesterképző központ	1,00	GINOP-7.1.9

3. melléklet az 1092/2017. (II. 21.) Korm. határozathoz

1. Tokaj kiemelt turisztikai térség hazai finanszírozású fejlesztései

	A	B	C	D
1.	Fejlesztés típusa	Fejlesztés megnevezése	Indikatív támogatási keret (Mrd Ft)	Finanszírozás forrása
2.	A tokaji térség turisztikai látogatóközpontjainak fejlesztése	a) Mád/Mezőzombor látogatóközpont b) Sátoraljaújhely Bortemplom látogatóközponttá alakítása	1,80	Hazai forrás
3.	Világörökségi helyszínek fejlesztése	Sátoraljaújhely, Ungvári pincesor világörökségi forrással le nem fedett fejlesztése	0,72	Hazai forrás
4.	A tokaji sziget attraktivitásának fejlesztése	a) A tokaji Rákóczi-vár felújítása és környezetének rendezése b) A sevillai Makovecz-pavilon Tokajon	2,08	Hazai forrás
5.	Tokaj város turisztikai attraktivitásának fejlesztése	a) Lombkorona sétány a Bodrog partján b) Kilátó a tokaji Kopasz-hegyen	0,48	Hazai forrás
6.	Sátoraljaújhely turisztikai attraktivitásának fejlesztése	a) Üveghíd építése a Szárhegy és a Várhegy között b) A sátoraljaújhelyi vár turisztikai attrakció fejlesztése	2,50	Hazai forrás
7.	Bodrogkeresztúr turisztikai attraktivitásának fejlesztése	A település turisztikai központjának rehabilitációja	1,20	Hazai forrás
8.	Kulturális turizmus fejlesztése	Szent Erzsébet Zarándok- és Látogatóközpont Sárospatakon	1,52	Hazai forrás
9.	Kulturális turizmus fejlesztése	Sváb kulturális és gasztronómiai udvar kialakítása Sátoraljaújhelyen	0,11	Hazai forrás
10.	Attrakciófejlesztés	Élménypontok kialakítása: Szegi, Makkoshotyka, Mád	0,30	Hazai forrás

11.	Attrakciófejlesztés	Aranybánya Témapark – Aranybányászati turisztikai attrakció Telkibányán	1,50	Hazai forrás
12.	Gyógyhelyfejlesztés	A sárospataki Végardó Fürdő fejlesztése	1,50	Hazai forrás
13.	Aktív turizmus fejlesztése	Kerékpárút a tokaji „Erzsébet királyné” Tisza-hídon	1,70	Hazai forrás
14.	Aktív turizmus fejlesztése	A Felső-Tisza vízi turizmusának komplex fejlesztése 2. ütem	1,20	Hazai forrás
15.	Falusi és agroturizmus fejlesztése	Falusi szálláshelyek minőségi fejlesztése	2,00	Hazai forrás
16.	Szálláshelyfejlesztés	Meglévő szálláshelyek minőségének és szolgáltatási kínálatának javítása, mennyiségi fejlesztése	3,00	Hazai forrás

2. Felső-Tisza kiemelt turisztikai térség hazai finanszírozású fejlesztései

	A	B	C	D
1.	Fejlesztés típusa	Fejlesztés megnevezése	Indikatív támogatási keret (Mrd Ft)	Finanszírozás forrása
2.	Gyógyhelyfejlesztés	A kisvárdai Várfürdő felújítása	2,30	Hazai forrás
3.	Szálláshelyfejlesztés	Sportszálló és apartmanház építése Kisvárdán	1,50	Hazai forrás
4.	Kulturális turizmus fejlesztése	A komlódtótfalui Becsky-Kossuth-kúria turisztikai célú fejlesztése	0,04	Hazai forrás
5.	Kulturális turizmus fejlesztése	Tematikus vonzerő fejlesztése (Mária út, Máriapócs, Zsidó örökség)	1,50	Hazai forrás
6.	Attrakciófejlesztés	Térség élménykínálatának fejlesztése Kisvárdai és környékén (pl. Gyulaháza Space központ)	3,00	Hazai forrás
7.	Aktív turizmus fejlesztése	Tisza-vidék vízi turizmus fejlesztéséhez kapcsolódó infrastruktúra és hálózat fejlesztés	1,00	Hazai forrás
8.	Szálláshelyfejlesztés	Szálláshely fejlesztés Kisvárdai és környékén	1,00	Hazai forrás

3. Nyírség kiemelt turisztikai térség hazai finanszírozású fejlesztései

	A	B	C	D
1.	Fejlesztés típusa	Fejlesztés megnevezése	Indikatív támogatási keret (Mrd Ft)	Finanszírozás forrása
2.	Attrakciófejlesztés	LEGOLAND Discovery Center – Nyíregyháza	9,50	Hazai forrás
3.	Szálláshelyfejlesztés	Hotel Sóstó Spa & Resort négycsillagos szálloda építése	3,10	Hazai forrás
4.	Attrakciófejlesztés	Leveleki tó attrakciófejlesztése	0,50	Hazai forrás
5.	Attrakciófejlesztés	Nyíregyházi Állatpark fejlesztése	4,30	Hazai forrás

4. Kiemelt térségi szintű, hazai finanszírozású fejlesztések

	A	B	C	D
1.	Fejlesztés típusa	Fejlesztés megnevezése	Indikatív támogatási keret (Mrd Ft)	Finanszírozás forrása
2.	Innovatív turisztikai termékek fejlesztése	Tokaj kiemelt turisztikai fejlesztési térség attrakciófejlesztése	0,50	Hazai forrás
3.	Innovatív turisztikai termékek fejlesztése	Felső-Tisza kiemelt turisztikai fejlesztési térség attrakciófejlesztése	0,25	Hazai forrás
4.	Innovatív turisztikai termékek fejlesztése	Nyírség kiemelt turisztikai fejlesztési térség attrakciófejlesztése	0,25	Hazai forrás

4. melléklet az 1092/2017. (II. 21.) Korm. határozathoz

A Tokaj kiemelt turisztikai térségben megvalósítani tervezett további fejlesztési javaslatok

	A	B	C	D
1.	Fejlesztés típusa	Fejlesztési javaslat megnevezése	Indikatív támogatási keret (Mrd Ft)	Finanszírozás tervezett forrása
2.	A tokaji sziget attraktivitásának fejlesztése	Gyalogos híd építése a Bodrog felett	1,00	Interreg V–A Szlovákia–Magyarország Együttműködési Program (a továbbiakban: SK-HU)
3.	Kulturális turizmus fejlesztése	A Regéci vár palotaszárnyának fejlesztése	0,60	SK-HU
4.	Kulturális turizmus fejlesztése	A Boldogkői Vár fejlesztése	0,40	SK-HU

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 4.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyar kozlony.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhű másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó.

Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető.